

JELCINAS SKUBA PAKEISTI RUSIJOS KONSTITUCIJĄ

Antanas Butkus

Nors balandžio 26 d. referendumu pritarta B. Jelcino ekonominei politikai tačiau dabar Prezidentas daugiausia dėmesio paskyrė naujos Konstitucijos projektui, žinoma, siekdamas sutvirtinti savo pozicijas. O septynių didžiųjų valstybių vadovai ragina B. Jelciną vykdyti ekonomines reformas, kurioms bus paskirta 28 bilijonai dolerių. Amerikos ekonomikos ministras L. Bensonas pataria B. Jelcinui kontroliuoti valstybės banką, apriboti rublių spausdinimą, nes infliacija didėja kasdien. Jis pažadėjo 2 bilijonus dolerių didžiųjų valstybių įmonių privatizacijai.

Remdamasis referendumo rezultatais, B. Jelcinas pateikė svarstymui naują konstitucijos projektą Rusijos regionų vadams. Sukviesdamas juos į Maskvą jis paprašė, kad kiekvienas regionas pasiūlytų po 2 atstovus į konstitucinę asamblėją, kuri galutinai sutvarkys konstitucijos projektą pagal prancūzų modelį. Projektas numato padidinti Prezidento valdžią Kongreso sąskaita.

Brežnevinėje konstitucijoje, priimtoje 1977 metais visai nėra kalbos apie Prezidentą, o ją papildžius 1991 metais, Prezidentas turi būti subordinuotas Kongresui. Pagal tą konstituciją, Preziden-

tas tvirtina ministrus, bet Ministrą pirmininką ir svarbiausius ministrus tvirtina Kongresas. Prezidentas nušalinamas nuo valdžios (impeachmentas), jei už tai balsuoja du trečdaliai Kongreso deputatų. Prezidentas negali paleisti Kongreso. Viceprezidentas perima Prezidento įgaliojimus, jei jis nušalinamas arba miršta.

Dabartiniame projekte Prezidentas yra aukščiausia šalies valdžia, skiria ministrų kabinetą, centrinio banko valdytoją ir pateikia klausimus Kongreso tvirtinimui. Prezidentas gali, esant tam tikroms sąlygoms, paleisti Kongresą ir skelbti naujus deputatų rinkimus. Jei prezidentas nušalinamas nuo valdžios, o tai sudėtingas procesas, dalyvaujant Aukščiausiam teismui, arba miršta, jo pareigas perima Kongreso pirmininkas. Naujame konstitucijos projekte viceprezidento postas nenumatytas.

Kaip jau minėjome, pagal galiojančią konstituciją aukščiausia valdžia šalyje – liaudies deputatų Kongresas. B. Jelcino siūlymu Parlamentą sudarys dveji rūmai, jis bus renkamas 4 metams ir vadinsis Federaline asamblėja. Aukštesnius rūmus sudarys Rusijos 89 regionai ir respublikos. Jie tvirtins svarbiausius paskyrimus, daly-

Tai dabartiniai mūsų krašto gynėjai šventadienio parade.

LITO KOMITETO PAREIŠKIMAS APIE LITO ĮVEDIMĄ

Prezidentas Algirdas Brazauskas, premieras Adolfas Šleževičius ir Lietuvos banko valdybos pirmininkas Romualdas Visakavičius pasirašė pareiškimą dėl pasirengimo įvesti litą.

Lito komitetas, suprasdamas nacionalinės valiutos įvedimo svarbą Lietuvos žmonėms ir valstybei, pareiškia:

1. Visi Lietuvos laikinieji pinigai – talonai bus keičiami į litus vienodu santykiu nepriklausomai nuo turimos sumos. Ši nuostata bus taikoma

vaus sprendžiant konstitucinius klausimus, tarp jų ir prezidento nušalinimo nuo valdžios klausimą. Antrieji rūmai, Valstybės duma, bus sudaryti iš apygardų ir bus atsakingi už įstatymų leidimą.

Veikiančioji konstitucija įteisina teisę 10 metų kadencijai. Konstitucinę teisimą pagal ją renka Kongresas. Jis skiria ir Vyriausiąjį prokurorą. B. Jelcinas siūlo teisėjus rinkti iki gyvos galvos. Svarbiausieji federaliniai teisėjai skiriami Prezidento ir tvirtinami Aukštesniųjų rūmų. Aukščiausiąjį justicinį teisimą sudarys Konstitucinio teismo pirmininkas, Aukščiausias ir Arbitražinis teismai, jų deputatai ir trys kiti teisėjai. Vyriausiąjį prokurorą skiria Prezidentas, pritariant Aukščiausiam justiciniam teismui.

Dabartinė konstitucija įtvirtina kolektyvinę nuosavybę. B. Jelcinas siūlo patvirtinti Vakarų stiliaus žmonių teises, įskaitant privačią nuosavybę ir teisę pirkti ir parduoti žemę. Naujoje konstitucija numatoma teisė išpažinti bet kurią religiją.

visiems Lietuvos piliečių pinigams ir indėliams, privačioms, valstybinėms įmonėms, organizacijoms ir akcinėms bendrovėms.

2. Konvertuojamos valiutos indėliai, laikomi Lietuvos bankuose, nebus prievarta keičiami į litus. Indėlininkai galės visuomet atsiimti turimą sumą konvertuojama valiuta arba litais nustatytu tos dienos kursu.

3. Visi piniginiai resursai, esantys Lietuvoje ir užsienyje, nepriklausomai nuo jų kilmės, yra teisėtai fizinių bei juridinių asmenų turtas ir negali būti konfiskuotas. Juridinių asmenų, taip pat ir personalinių įmonių, vykdančių biznio operacijas, pinigai turi būti apskaityti Lietuvos banko arba Lietuvos komercinių bankų sąskaitose nuo 1993 m. gegužės 1 d. iki 1993 m. liepos 1 d. Juridiniai asmenys, taip pat ir personalinės įmonės, vykdančios biznio operacijas, galės laikyti konvertuojamą valiutą užsienio bankuose gavę Lietuvos banko licenciją. Iš fizinių asmenų, turinčių konvertuojamos valiutos sąskaitas užsienio bankuose arba norintiems jas atidaryti, Lietuvos banko licencijų nebus reikalaujama. Lito komitetas, siekdamas stabilizuoti ir toliau plėtoti Lietuvos ekonomiką, rekomenduoja pinigus laikyti Lietuvos bankuose, patikindamas jų saugumą.

4. Lietuvoje funkcionuos tik nacionalinė valiuta – litas.

LIETUVOS BANKAS GARANTUOJA, KAD LITAI BUS KOKYBIŠKI

Lietuvos banko valdybos pirmininkas Romualdas Visakavičius spaudos konferen-

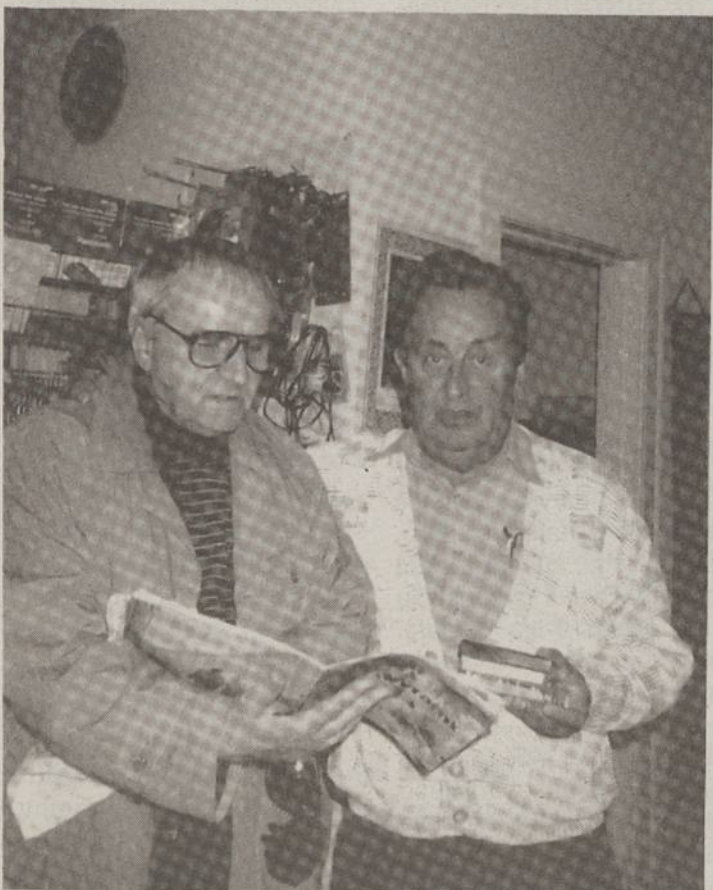
cijoje pasakė, kad Lito komitetas garantuoja, jog į apyvartą bus išleidžiami tik kokybiški lito banknotai. Jis užtikrina, kad šiais metais litai tikrai bus įvesti, o "jų įvedimo variantas nebus nei estiškas, nei latviškas, jis bus lietuviškas". Jis sakė, jog kol kas yra valstybinė paslaptis, kokių santykių talonai bus keičiami į litus.

LIETUVOS ŽVAIGŽDĖS ŽIBĖS VENESUELOJE

Grupė Lietuvos muzikos akademijos dėstytojų pasirašė kontraktą vienerius metus dirbti pedagoginį darbą Venesueloje. Tarp jų – pirmojo ryškumo mūsų operos žvaigždės: Virgilijus Noreika, Aušra Stasiūnaitė, Eduardas Kania, Vladimiras Prudnikovas, taip pat kontrabosistas Vytautas Sereika, pianistas Aloyzas Končius, smuikininkas Raimundas Butvila. Kartu su savo vyrais vyksta ir baletu solistės Loreta Bartusevičiūtė bei Rūta Railaitė – Butvilienė.

Tai jau nebe pirmieji mūsų menininkai, susiradę darbo užsienyje, tačiau tokia didelė grupė iš Lietuvos išvyksta pirmą kartą. Venesuelos kontraktas susilaukė įvairių komentarų. Vieni tai vertina kaip didžiulę tragediją (žūsta Lietuvos opera!) kiti piktadžiugiškai trina rankas: atseit, taip Lietuvai ir reikia – Nemoka branginti savo talentų.

Kultūros ir švietimo ministerijos vadovų nuomone, ypatingos tragedijos čia nėra. Netgi galime didžiuotis, kad mūsų menininkai gerai paruošti, kad turi autoritetą kad yra kviečiami į kitas šalis.

Du Chicago lietuvių radijo programų vedėjai: Petras Petrutis ir Anatolijus Šlutas (dešinėje). Pirmasis vadovauja "Margučiai", kuris neseniai įžengė į 62-ius veiklos metus, o A. Šlutas – Amerikos lietuvių radijo valandėlei. Beje, savo laiką A. Šlutas yra turėjęs vienintelę iki šiol Amerikoje lietuvių televizijos programą.

Ed. Šulaičio nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **NAUJA PARTIJA – TĖVYNĖS SAJUNGA (LIETUVOS KONSERVATORIAI)** Gegužės 1 d. per septynis šimtus atstovų iš visų Lietuvos miestų ir rajonų balsavo už tai, kad būtų įkurta nauja partija – Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai). Vilniuje įvykusioje šios partijos steigiamojoje konferencijoje buvo priimti įstatai, programa, dešimt kitų dokumentų, kuriais kreipiamasi į Lietuvos visuomenę ir valstybės vadovus. Tėvynės sąjungos programa ir įstatai orientuoti į Vakarų Europos klasikinių konservatorių partijų principus.

Partijos pirmininku išrinktas Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis, pavaduotojais – Antanas Stasiškis, Algirdas Katkus ir Mečys Laurinkus. Vadovauti Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) valdybai patikėta ekspremjerui Gediminui Vagnoriui.

Tėvynės sąjungos iniciatoriai tikisi, kad šios partijos nariais ir rėmėjais taps daugelis sąjūdininkų, juolab kad ir steigiamoji konferencija sušaukta Sąjūdžio Seimo iniciatyva. Tačiau, kaip jau po suvažiavimo pasakė naujosios partijos pirmininkas Landsbergis, tai nereiškia, kad Sąjūdžio jau nebėra. Pasak jo, Tėvynės sąjunga atsirado iš ilgo politinio brandimo, atsikuriant politinėms partijoms, kurias rėmė Sąjūdis. Iki steigiamosios konferencijos jau buvo užpildytos 889 norinčių tapti šios partijos nariais anketos. Pirmąjį Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) suvažiavimą numatyta sušaukti šiame.

• **SIENOS SU LATVIJA EIS PRIEŠKARINE RIBA.** Užsienio reikalų ministerijoje, susitiko Lietuvos ir Latvijos komisijos svarstyti valstybinių sienų nustatymo klausimų. Su Latvija ketinama atstatyti buvusią prieškarinę sieną. Tai neturėtų būti sunkus darbas, nes yra išlikę maždaug trečdalis riboženklų liekanos. Daugiau padirbėti teks dviejuose ruožuose, kurie neapibrėžti tarptautinėse sutartyse: tiksliai nenustatyta siena jūra ir maždaug 70 kilometrų rytinės sienos atkarpa. Šią Lietuvos dalį tuo metu buvo okupavusi Lenkija.

• **GALIMA SULAUKI 3000 ŽURNALISTŲ.** Popiežiaus Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje reikalais į Vilnių buvo atvykęs Catholic News Service Romos biuro vadovas Agostino A. Bono. Jis jau penkioliką kartų lydėjo šventąjį Tėvą užsienio kelionėse ir prognozuoja, kad per Popiežiaus vizitą Lietuvoje čia turėtų susirinkti apie 3000 užsienio žurnalistų, įskaitant ir TV techninį personalą. Taip pat manoma, kad ta proga gali atvykti ir apie milijoną maldininkų.

Vyriausybės komisija paprašė visas įstaigas ir organizacijas paremti finansais bei materialiniais ištekliais šventojo Tėvo vizitą į Lietuvą. Be šios pagalbos bus labai sunku rūpintis svečiais.

• **JAV LIETUVIŲ PASIŪLYMUI PRITARTA.** Kauno savivaldybė gavo grupės JAV lietuvių pasiūlymą vieną iš miesto aerouostų pavadinti Stepono Dariaus ir Stasio Gireno vardu. Tai būtų viena iš akcijų drąsiųjų lakūnų didvyriško skrydžio 60-mečiui, kurį šįmet, liepos mėnesį Lietuva labai iškilmingai paminės. Pasiūlymui pritarta. Sprendžiama, kuriam aerouostui suteikti šia garbę: senajam, kur turėjo nusileisti "Lituanika", ar naujam, dabar esančiam Karmėlavoje.

• **VYTAUTAS LANDSBERGIS: "SPRENDIMAS YRA NENAUDINGAS VALSTYBEI".** "Lietuvos Respublikos Užsienio Reikalų ministro sprendimas atšaukti Lietuvos ambasadorių JAV Stasį Lozoraitį yra nenaudingas valstybei, sakoma Seimo opozicijos lyderio Vytauto Landsbergio pareiškime. Tai partinis sprendimas, o galbūt susijęs ir su kitų aukštų pareigūnų asmenine antipatija bei kerštu konkuruoti praėjusiuose prezidento rinkimuose. Naujajai Lietuvos valdžiai tai neprideda populiarumo nei Lietuvoje, nei JAV. BNS agentūros paskleista informacija iš anoniminių šaltinių, neva buvęs Lietuvos parlamento pirmininkas V. Landsbergis jau anksčiau norėjęs "pažeminti" ambasadorių Stasį Lozoraitį už jo nepriklausomą poziciją, yra visai neteisinga."

Sprendimui atšaukti JAV ambasadorių Stasį Lozoraitį nepritarė opozicinės partijos ir judėjimai, taip pat socialdemokratų partija, Centro judėjimas.

• **PREZIDENTAS PASIRASĖ DEKRETĄ DĖL LIETUVOS AMBASADORIAUS JAV ATŠAUKIMO.** Gegužės 5 d. Prezidentas, vadovaudamasis Konstitucijos 84 straipsnio 3 punktu ir atsižvelgdamas į Vyriausybės teikimą, atšaukė Stasį Lozoraitį iš Lietuvos Respublikos nepaprastąjį ir įgaliojotą ambasadoriaus Jungtinėse Amerikos Valstijose pareigų.

Kaip rašo dienraštis "Lietuvos rytas", Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas Kazys Bobelis paneigė informaciją, esa jo iniciatyva laikinuoju Lietuvos reikalų patikėtinu JAV buvo paskirtas garbės konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas. "Jis pasirinktas todėl, kad iš visų Amerikoje ar bet kuriame kitame krašte šiuo metu esančių mūsų diplomatų turi didžiausią patirtį". K. Bobelis paneigė žinias, kad nesantaikos su S. Lozoraičiu priežastis – pastarojo atsiskykimas Washingtono ambasadoje įdarbinti K. Bobelio sūnų. "Lietuvos rytui" K. Bobelis taip pat pasakė nežinojęs apie sūnaus Jono paskyrimą Lietuvos užsienio reikalų ministro padėjėju.

BALANDŽIO 30 D. DR. L. KRIAUCĖLIŪNO ŠEFUOJAMO popiečio pokalbių klubo nariai, šį kartą dalyvaujant žmonoms ir "Draugo" vyr. redaktorei D. Bindokienei, buvom susirinkę prabangiam Chicagos priemiesčio restorane paminėti pokalbių klubo nario ir "Dirvos" bei kitų laikraščių bendradarbio JUOZO ŽYGO 75 m. amžiaus sukaktį. Ta proga susirinkusius bičiulio Juozo pagerbti kai kuriuos asmenis paklausiau dviejų klausimų: Kaip, jūsų nuomone, atrodo dabartinė politinė bei ekonominė padėtis Lietuvoje, ir kaip vertinat J. Žygo raštus, ypač vedamuosius "Dirvoje" ir "Drauge"? Vieni atsakė į abu klausimus, kiti tik į vieną.

PREL. J. PRUNSKIS: Aš esu buvęs Lietuvoje 1991 m. Dabar, praėjus porai metų suprantu, kad padėtis yra sunki ir gyventojams daug visokių trūkumų yra. Bet vistiek padėtis yra viltinga. Tas viltingumas ir žmonių ryžtingumas yra labai svarbus. Žmonės, galbūt, yra trupučiuką nusivylę, kad dabartinė vyriausybės vadovybė gali būti linkusi su Rytiais daugiau bendrauti, ir kai kurie žmonės rūpinasi tuo, kadangi mums labai svarbu išplėsti mūsų ryšius bei santykius su Vakarais. Tad aš viltingai žvelgiu į Lietuvą, nors suprantu, kad padėtis yra sunki. Dėl Jelcino aš džiaugiuosi, kad jis susilaukė tokio pritrimo. Lietuvai labai svarbu, kad Jelcinas išsilaikytų, nes pas jį nėra tokio didelio imperialistinio veržlumo. Aš tik laikiu, kad Jelcinas padarytų didesnę spaudimą imperialistams siekiant visiškai išvesti Rusijos kariuomenę iš Lietuvos.

Džiaugiuosi, kad mūsų mielas Juozas Žygas yra kūrybingas, darbštus, surenka reikiamos medžiagos, orientuojasi padėty čia ir Lietuvoje, ir tarptautinėje padėty. Ir man džiugu, kad jis, būdamas vyresnio amžiaus žmogus, taip labai prasiskverbė į spaudos sritį ir, kai mes dabar neturim žurnalistų prieauglio, tai labai

• **PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTEI ARTĖJANT.** 1994 metų liepos 7-10 dienomis Vilniuje ir Kaune vyks Pasaulio lietuvių dainų šventė. Ji prasidės folklo'o vakaru Vilniaus senamiesčio kiemuose ir vakarone Kauno parke. Liepos 8-ąją šventė persikels į Kauną. Atidarymo, iškilmės vyks prie laisvės paminklo ir nežinomojo Kareivio kapo. Dainų slėnyje rengiama pirmoji Dainų diena, kurioje atskirą programą atliks užsienio lietuvių chorai. Svetur gyvenančių tautiečių šokių kolektyvai pasirodys liepos 9-ąją Vilniuje, "Žalgirio" stadione vyksiančiuose dviejuose šokių dienos koncertuose. Liepos 10-ąją Vingio parke – antroji Dainų diena.

GEDIMINAS ORENTAS – LIETUVOS MOKSLO FUNDATORIUS. Penkiolika metinių stipendijų po pusantro šimto dolerių Vilniaus technikos universitetui paskyrė Venesueloje gyvenantis verslininkas Gediminas Orentas. Jis dabar yra vienas rimčiausių šios aukštosios mokyklos fundatorių – prieš tai doktorantams jau buvo išdalyta keturiolika jo stipendijų. "Esu įsitikinęs, kad užsienio lietuviai naudingiausiai padėtų Lietuvai, remdami aukštąsias mokyklas, mokslo, – pasakė Gediminas Orentas. – Lietuvai reikia mokytų žmonių, jie sugebės modernizuoti šalį". (R.G.)

ELTA

EUROPOJE IR PASAULYJE

gerai, kad toks žmogus atsirado, kuris labai papildė ir pagyvina laikraščius. Jo vedamieji ar "Dirvoje" ar "Drauge" yra gyvi, vertingi ir mes su malonumu juos skaitom bei džiaugiamės.

A. JUODVALKIS, atsakymas į pirmąjį klausimą: Klausimas įdomus ir apie jį daug kalbama todėl, kad Lietuvos ekonominė padėtis negerėja. Kiek gaunam laiškų (aš turiu plačią giminę Lietuvoje), jie dažnai rašo ir labai nusiskundžia, kad vyriausybė nieko nedaro: ji tik kalba ir posėdžiauja, ir dar neapsprendžia jokių konkrečių programų. Net ir šiandien girdėjau per radiją, kad socialiniai reikalai turės pirmenybę, ekonominiai reikalai taip pat. Bet nieko konkrečiau, nėra plano, kaip tą viską įvykdyti ir kaip tas yra vykdoma. Atrodo, kad centras kalba, posėdžiauja, o provincijoj verda gyvenimas neigiamu kryptimi. Todėl, kad įsigali kriminalas, valdininkai pasidaro nesukalbami ir žmonės tiesiog nežino ką daryti. Visi rašo, kad mes krentam į duobę vis gilyn ir gilyn. O dėl Rusijos Jelcino laimėjimo, žinoma, galbūt Lietuvos atžvilgiu jis bus geresnis, negu buvę konservatyvūs komunistai. Bet ir Jelcinas yra komunistas, buvęs aukštoje pareigoje, ir jo visas pasiruošimas, išsiauklėjimas, išsimokslinimas yra ant to paties kurpalio temptas. O dėl Juozo raštų – tai aš šiandien nenorėčiau tą reikalą komentuoti tuo labiau, kad jau esu šį tą parašęs.

D. BINDOKIENĖ, atsakydama į antrąjį klausimą: Aš esu dar labai neseniai "Draugo" vyr. redaktorė ir nepaprastai vertinu visus bendradarbius, ypatingai Juozą Žygą. Kas būtų be jo vedamųjų su ypatingu kandumu, su ypatingu išsireikimu.

Aš pasakyčiau, kad Zygo vedamieji yra labai populiari. 90 procentų atsiliepimų apie vedamuosius gaunam apie Žygo rašytus. Vadinas, jis yra nepaprastai svarbus ir vertingas žmogus. Ir aš sveikinu jį su 75-erių metų jaunyste!

T. BLINSTRUBAS: Įdomus klausimas. Ir ką mes, eiliniai tautiečiai, galėtume šiuo reikalu pasakyti? Būtų galima tik spėlioti, bet kokia iš to nauda? Gal reikėtų manyti, kad prezidento Jelcino laimėjimai Rusijos gyvenimą kreips daugiau demokratine linkme. Gal dabar kraštutiniui elementui bus sunkiau išgalėti bei Rusijos laikrodį pasukti atgal ir grįžti į slėgiamus laikus. O mūsų Lietuvai bus geriau, jei Rusiją valdys prez. Jelcinas, o ne tie jo opONENTAI, kurie Lietuvos atžvilgiu yra daug reiklesni ir kurie jai, išrodo, nieko gero nemano linkėti.

Pirmiausiai norėčiau Juozą Žygą pasveikinti gražaus gimtadienio proga ir palinkėti geriausios sveikatos ir daug darbingų metų. Kalbant apie jo spaudos darbą norėčiau apgailestauti, kad jis savo plunksną taip neseniai pradėjo dažniau vartoti. Ne taip, kaip Jūs, ponas Ramojau, pavyzdžiui: Jūsų raštais teko džiaugtis nuo pat pirmųjų dienų Amerikoje... Dažnai pats sau statau klausimą: kodėl Juozas Žygas nepasirodavo spaudoje daug anksčiau? Turime, manau, dėl to nemažai nuostolių. Įdomu jo straipsnius skaityti: sakiniai plaukte plaukia. Ir dažnai jie atmiešti mūsų tautosakos perlais. Ir tai tam, išrodo, kad mintis būtų ryškesnė. Aišku, su jo reiškiama nuomone mis ne visada galėčiau sutikti, bet tai, manau, natūralu... Linkiu jam ir toliau taip pat sėkmingai vartyti spaudos darbą, kaip buvo iki šiol.

DR. L. KRIAUCĖLIŪNAS: Rusijoje įvyko referendumas, kuriame dalyvavo didelis skaičius balsuotojų ir pareiškė pasitikėjimą prezidentui, šiek tiek apramino įkaitusią politinę atmosferą ir sustiprino Jelcino poziciją. Tačiau opozicija tuoj po referendumo paskelbė, kad balsavimas buvo klaidingas ir tik suskaldė visuomenę. Politinė padėtis ir toliau Rusijoje labai įtempta ir galima tikėtis visokių netikėtumų. Įvykius Rusijoje ir politinę įtampą labai jautriai išgyvena ir Lietuva, ir mes, išeivija. Pasigirdo spaudoje susirūpinimo, kokią liniją užims naujoji vyriausybė santykiuose (Nukelta į 3 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: BALYS GAIDŽIŪNAS
DIRVA (USPS 157580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-1091

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
• Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. •
Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.
Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį
metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai
pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – UŽ skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LITO IŠLEIDIMO BELAUKIANT

Juozas Žygas

Žmonės beveik niekuomet negyvena ir nesidžiaugia šia diena, bet vis mano, kad rytdiena bus geresnė. Visi nori pasiekti paslaptinę vaivorykštę, bet niekuomet negalima prie jos priartėti. Nes ji vis tolsta tolyn. Tą savo amžiną laukimą ir ilgesį, žmonės bando net gyvams priskirti. Lietuvių liaudis, kiekvienam atvejui, turėjo daug pritaikytų išsireiškimų. Kalbant apie lietų, tai yra sakoma: "Laukia kaip volungė lietaus" arba "Laukia kaip gervė giedros". Reiškia ir gyvams priskyrė žmogiškąsias savybes – amžiną laukimą.

Buvo laukiama, kad kas nors pakeistų rublį. Tad ir įvyko vadinama "reforma", į apyvaratą buvo paleisti "talonai", kurie nieko gero žmonėms nedavė. O todėl, kad buvo neapgalvotai, o galbūt net sąmoningai taip padaryta. Esant infliacijai pinigų reformos yra daromos tam, kad sumažintų pinigų kiekį apyvartoje. Viena iš pagrindinių infliacijos priežasčių yra tai, kad pinigų kiekis apyvartoje sparčiau didėja – negu vadinama "nacionalinė produkcija". Taip pat, jeigu atlyginimai už darbą greičiau kyla – negu produkcija. Tad visuomet vykdant pinigų reformas, pinigai nėra keičiami 1-1 santykiu. Tokiu pagrindu vykdant "reformas", nieko nebūtų atsiokiama, tik vienas popieris pakeičiamas kitu. Talonų įvedime – tik tai ir tebuvo atsiokiama. Todėl talono kursas pastoviai krenta ir užsienyje beveik nepripažįstamas.

Balandžio 23 d. per radiją iš Vilniaus praneštomis žiniomis, buvo toks valiutų kursas: US doleris buvo parduodamas už 520 talonų arba už 510 rublių. Reiškia talonas jau krito žemiau rublio. Estijos krona kovo viduryje buvo 23 talonai, o balandžio viduryje jau 35 talonai. Iš to matosi, kad uždariai Lietuvoje ir santaupos (jeigu jos buvo)

krenta ir vertė mažėja. Tad talono išleidimu nieko nebuvo atsiokiama. Dabar visi laukia lito išleidimo, manydami, kad su lito išleidimu visos kainos kris ir krautuvų lentynos staiga bus pilnos. Jeigu Lietuvoje kas nors šias eilutes paskaitys ir į jas dėmesį atkreips, tai gal bent ateityje galės savo nervus pataupyti. Jeigu tie patys žmonės jo išleidimą tvarkys, kurie iki šiol tai darė. Tai nereikia būti pranašu ar ekonomistu, kad jam talono likimą būtų galima numatyti. O talonus Lietuvoje daugelis žmonių vadiną, bilietais į zoologijos sodą, bet greitai jie ir šiam tikslui nebetiks!

Kad Lietuvoje į valdžią ateina žmonės, kurie apie ekonomiką beveik jokio supratimo neturi, tad tuo netektų nė abejoti. Praėjusiais metais Lietuvos spaudoje buvo rašoma, kad Lietuvoje uždariai 20-30% didesni, kaip Latvijoje arba Estijoje. O dabar Latvijoje uždariai yra dvigubai, o Estijoje net pusantro karto didesni. Tad, kokios galvos, kraštą į tokį nuosmūkį nuvedė? Kad nė metams nepraėjus, viskas aukštin kojomis apsivertė.

Pusmečio laikotarpyje, lato – dolerio kursas pakilo lato naudai 30%, o talonas per tą laiką beveik pusiau krito. Latvijos stiprybę nurodo jos banke, tad ir lietuviai savo nesėkmių – ten pat turėtų ieškoti ir nusikaltusius nubauti. Negalima nebaudžiamai tautos ūkį sugriauti. Kol ekonomija nėra apvaldyta ir infliacija pristabdyta, negali būti nė kalbos apie lito išleidimą. Taip pat reikia parengti viešąją opiniją. Jeigu norima praveisti tikrą reformą, tai ji turi būti ir skausminga. O ne tik paveikslų pakeitimas.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

LIETUVOS AMBASADOS WASHINGTONE VEIKLA

(Balandžio 21-22 d.d.) Ambasadorius St. Lozoraitis ir Seimo Užsienio reikalų komisijos narys Zingelis dalyvavo renginiuose, skirtuose Holokosto muziejaus atidarymo progai. Į Washingtoną dalyvauti iškilmėse buvo atvykę 11 valstybių vadovai. Muziejaus atidarymo ceremonijoje dalyvavo JAV Prezidentas B. Clinton, kuris žymių svečių garbei Baltuosiuose Rūmuose surengė priėmimą.

(Balandžio 21d.) Ambasadorius St. Lozoraitis susitiko su Lenkijos užsienio reikalų ministru B. Skubiszewski ir ambasadoriumi K. Dziekanowskiu.

Ambasadoriaus padėjėjai ekonomikos klausimams L. Orentas ir R. Ražanauskas susitiko su M. Robinson, Citibank viceprezidente. Citibank vadovė norėjo gauti išsamesnę informaciją apie bankų sistemą Lietuvoje.

(Balandžio 22d.) Ambasadorius St. Lozoraitis susitiko su naujuoju Latvijos ambasadoriumi O. Kalnins. Susitikimo metu buvo tariamasi dėl bendradarbiavimo siekiant bendrų tikslų.

Ambasadorius St. Lozoraitis susitiko su Ukrainos ambasadoriumi O. Bilorus. Susitikimo metu ambasadoriai pasidalino mintimis apie ekonominę ir politinę situaciją šiose valstybėse bei apie dvišalio bendradarbiavimo plėtojimą.

(Balandžio 26 d.) Ambasadorius St. Lozoraitis dalyvavo National Endowment for Democracy surengtame priėmime Valstybės Departamente, kuriuo buvo atidaryta konferencija "Challenges for Democracy in the New Era", kurioje dalyvavo Seimo opozicijos vadovas V. Landsbergis. Priėmimo metu kalbą pasakė Valstybės Sekretorius. Ambasadorius St. Lozoraitis

ir Seimo opozicijos vadovas V. Landsbergis susitiko su JAV Valstybės Departamento Sekretoriaus pavaduotoju Europai ir Kanadai S. Oxman. Susitikimo metu buvo kalbama apie politinę ir ekonominę situaciją Lietuvoje, JAV teikiamą paramą, tolesnį bendradarbiavimą.

(Balandžio 28 d.) Ambasadoriaus padėjėja mokslo ir švietimo klausimams D. Vidutienė susitiko su Weber valstijos universiteto (Utah valstija) atstovais, kad aptartų tolesnį bendradarbiavimą bei platesnes galimybes studentams iš Lietuvos mokytis Jungtinėse Valstijose. Šiuo metu šiame Amerikos universitete mokosi keturi studentai iš Vytauto Didžiojo Universiteto.

(Balandžio 29 d.) Ambasadorius St. Lozoraitis aplankė Norvegijos, Šveicarijos, Prancūzijos ambasadorius, kurie buvo išreiškę norą gauti tikslesnį žinių apie Lietuvos ekonominę padėtį ir JAV poziciją paramos Baltijos šalims atžvilgiu.

D. Vidutienė susitiko su USIA (United States Information Agency) atstovais P. Kreitzer ir T. Tibbits. Susitikimo metu buvo kalbama apie JAV Vyriausybės remiamą Fulbright programą. Ši programa numato kasmet apsiukeisti 6 mokytojų, taip pat numatoma 4-6 savaitėms pasikeisti mokyklų administratoriais. Numatoma, kad šią programą Lietuvoje koordinuos JAV ambasada Vilniuje. Savo ruoštu, Lietuvos ambasada Washingtone buvo paprašyta skleisti apie šią programą žinias.

(Balandžio 30 d.) Ambasadorius St. Lozoraitis susitiko su Italijos ambasadoriumi B. Biancheri. Susitikimo metu buvo pasidalinta mintimis apie padėtį Lietuvoje, naujus bendradarbiavimo kelius.

BRONIAUS JONUŠO STIPENDIJA

Muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo stipendija šiemet bus jau šešioliktoji. Ji bus duota studentui ar studentei, kuris ar kuri šalia pagrindinių studijų studijuoja ir lituanistiką bet kurioj aukštojo mokykloje, bet kurioj šaly.

Stipendiją įsteigė Br. Jonušo našlė Emilija Jonušienė, gyvenanti Omahoje, savo vyro Jonušo atminimui ir įamžinimui. Jonušienė išlaiko ir administruoja du didelius, modernius namus vyresniesiems, o iš gauto pelno remia lietuviškas institucijas, neturtinuosius studentus.

Stipendijos dydis – 1000 dolerių.

Norintieji kandidatuoti turi iki 1993 liepos 1 d. atsiųsti prašymą su kurios nors lietuviškos organizacijos rekomendacija ir savo veiklos lietuviškoj dirvoj aprašymu. Stipendijai kandidatą parinks atitinkama komisija. Iki šiol stipendijas gavo dvidešimt jaunuolių, visi jie žinomi savo veikla.

Prašymus siųsti:
Broniaus Jonušo stipendija,
9927 Devonshire,
OMAHA, NE 68114

ŽURNALISTŲ DĖMESIUI

Lietuvių Žurnalistų sąjungos Centro Valdyba, kurios sudėtis yra R.K. Vidžiūnienė – pirm., Ignas Medziukas – vicepirm., Karolis Milkovaitis – vicepirm., Vytautas Šeštokas – sekr. ir Rūta Sakienė-izd., baigia savo darbą šių metų gale. Naujai valdybai kandidatus prašome siūlyti Detroito sudarytai Rinkimų Komisijai: pirm. Saulius Šimoliūnas, nariai Mykolas Kizis ir Stasys Slizys, siunčiant pirm. S. Šimoliūno adresu: 665 West Warren, Detroit, MI 48201-1162.

Kai paskelbsime kandidatų sąrašą, balsus prašome siųsti tuo pačiu S. Šimoliūno adresu. Kviečiame narius gausiai dalyvauti balsavime sekančiais trijų metų kadencijai. *Pirm. R.K. Vidžiūnienė*

* JAV LB ŠVIETIMO TARYBOS MOKYTOJŲ, TĖVŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ vyks š.m. rugpjūčio 15-22 dienomis Dainavoje. Registraciją tvarko Vida Brazaitytė: 9201 S. Moody Ave., Oak Lawn, IL 60453, tel. 708-598-8331.

EUROPOJE IR PASAULYJE

(Atkelta iš 2 psl.)

su Rytai. Pasigirsta nusi-skundimų, kad valdančioji partija bando viską paimti iš savo rankas. Skundžiamasi vis blogėjančiu ekonominiu gyvenimu ir katastrofiškoje padėtyje atsidūrusių žemės ūkiu, nors prieš rinkimus daug buvo prižadėta. Bet ar galima tas negeroves per dū-tris mėnesius pataisyti? Ar ne geriau būtų, kad valdančioji partija ir visos opozicinės grupės susėstų drauge ir bendrai pasvarstytų, kaip geriau išbristi iš tos ekonominės krizės.

Labai teigiamai vertinu Juozo Žygo įsijungimą į mūsų išeivijos visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą. Aktyviai dalyvaudamas daugelyje organizacijų ir bendradarbiaudamas įvairioje mūsų išeivijos spaudoje, gyvai ir vaizdingai aprašo tų organizacijų veiklą. Ypač J.Ž. pasižymi savitais vedamaisiais "Dirvoje" ir "Drauge". Turėdamas aštrią plunksną, atydziai stebėdamas išeivijos ir Lietuvos gyvenimą, drąsiai ir kritiškai iškelia pastebėtas negeroves, o ypač Lietuvos žmonių nenorą dirbti ir tik pasipelninti. "Draugo" ir "Dirvos" skaitytojai labai teigiamai atsiliepia apie J.Ž. vedamuosius. Tad šia gražia ir prasminga progą nuoširdžiai sveikinu J.Ž., ir dėkoju už bendradarbiavimą "Dirvoje". Linkiu dar daug darbingų metų, ypatingai atkreipiant dėmesį, kad besirūpinant Lietuva, neužmirštume išeivijos. VI. R.

Du svarbūs laiškai

Dr. Petrui Lukoševičiui
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės
Atstovui Lietuvoje

Gerb. dr. Lukoševičiau,

Išivijoje sklinda žinios apie pasikeitimus Lietuvos ambasadoje Washington, Amerikos ir Kanados lietuviai, atrodo, susirūpinę, norėdami pasitikslinti tokias žinias, teiraujasi PLB valdyboje. Kadangi PLB valdybai apie pasikeitimus iki šiol nieko nebuvo pranešta, todėl ir jos pareigūnai besiteiraujantiems nieko daugiau negali pasakyti. Žinodami, kad iki šiol Lietuvos ambasada Washington buvo išlaikoma ne iš Lietuvos valstybės išdo, bet iš jų suaukotų ir pačios ambasados pasirūpintų lėšų, Amerikos lietuviai stebisi, kodėl dėl galimų pasikeitimų nei su PLB valdyba, nei su JAV LB vadovybe nebuvo bent pasikalbėta. O sklindančios žinios apie ambasadoriaus Stasio Lozoraičio pasitraukimą ar persikėlimą į Romą, apie naujus kandidatus, kurie būsią tik laikini Charge d’Affairs, lietuvišką išėiviją neramina. Teiraujasi išėivijos lietuviai ir apie daug metų su jais bendradarbiavusio ir daug Lietuvai jos pačiai sunkiausiais laikais dirbusio ambasadoriaus Stasio Lozoraičio ateitį ir apie Lietuvos valstybei turbūt pačios svarbiausios įstaigos užsienyje padėtį.

PLB valdyba supranta, kad Lietuvos valstybės pareigūnų skyrimas ir krašto viduje ir užsienyje, yra Lietuvos Prezidento, Seimo ir Vyriausybės reikalas, tačiau išėivijos lietuvių prašomi juos informuoti, pirmiausiai padėti turime suprasti patys. Todėl maloniai prašome Jus, gerb. daktare, atitinkamose Lietuvos vadovybės įstaigose žinias pasitikslinti ir galimai artimesniu laiku PLB valdybai jas pranešti.

Išėivijai rūpi:

1. Ar ambasadorius Stasys Lozoraitis iš dabartinių pareigų išėina, ar išėina savo noru ar koku nors Lietuvos vyriausybės patvarkymu ir koks jo tolimesnis tarnybinis likimas?

2. Ar, kaip pas mus sklinėda gandai, Lietuvos ambasada

da nužeminama iki atstovybės lygio?

3. Kas bus naujas Lietuvos atstovas ir koks bus jo titulas?

Jus gerbiantis,
Bronius Nainys
PLB valdybos pirmininkas
Lemont, 1993 gegužės 4

Lietuvos Respublikos Prezidentui
P. Algirdui – Mykolui Brazauskui

Gerbiamas Pone Prezidente,

Pastarųjų dienų įvykiai Lietuvoje kelia susirūpinimą visame pasaulyje išsisklaidžiusių lietuvių tarpe. Ambasadoriaus Jungtinėse Amerikos Valstijose Stasio Lozoraičio nušalinimas yra nesuprantamas ir labai apgailėtinas. Ilgus metus, kai Lietuva

negalėjo kalbėti pasauliui apie vergiją ir tautos kančias, Stasys Lozoraitis atliko savo pareigas labai gerai. O staiga, po Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų sakoma, kad jis negali atstovauti Lietuvos, nes tinkamai neatlieka ambasadoriaus darbo.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos vardu noriu Tamstai pareikšti mūsų gilų susirūpinimą.

Pone Prezidente, išėivija nori, kad Lietuvoje vyrautų taika, susiklausymas ir asmens laisvių pagarba. Aplinkybės, kuriomis p. Stasys Lozoraitis buvo pašalintas iš ambasadoriaus pareigų yra nesuprantamos ir nepaaiškinotos.

Su pagarba
P.P. Lukoševičius
PLB Atstovas Lietuvoje

KAD MINĖJIMAI TRUMPESNI BŪTŲ

P. Palys

– Mūsų didžiosios tautinės šventės– Vasario 16-tos kartais net ir labai uždelsti, jau pasibaigę. Juose, visur be išimties, buvo rašoma, kaip jie gražiai, rūpestingai su ruošti, sėkmingai praėjo. Bet, argi jau viskas taip, be jokio krislelio ir buvo?

Nepaslaptis, kad Vasario 16-tos šventės minėjimai, daugumoje į 3-jų valandų laiko tarpą neįtelpa. Kartais užsitęsia dar ir ilgiau. Tad, argi rašantieji į spaudą negirdi, kaip iš minėjimo besiskirsiantieji nusiskundžia ir rengėjus pakeiksnoja dėl per ilgai užsitęsusios programos. Jau yra ir tokių, kurie dėl tos priežasties į tuos minėjimus ir lankytis vengia. Dauguma sutinka, kad minėjimų (ne vien tik Vasario 16-tos) programos reikia trumpinti. Aš manau, kad šiek tiek pasversčius ir apgalvojus, minėjimų programos būtų galima sutalpinti į dvi valandas.

Kyla klausimas nuo ko reikėtų pradėti? – Pirmiausiai reikėtų "apkarpyti" įžanginį "žodelį" kuris, kartais, vienam iš rengėjų "išsismaginus", tampa antrąja paskaita. Reikėtų atsisakyti ir raštu gautų proklamacijų ir sveikinimų skaitymo. Užtektų tik paminėti kas juos yra atsiuntęs.

Neretai pasitaiko, kad

paskaitininką, solistą, ar kuri kitą programos dalyvį pristatant, nemažai laiko prarandama, skaitant jų netrumpas biografijas. O tai, jeigu jau yra reikalas, trumpi programoje dalyvaujančių paminėjimai galėtų būti išspausdinti pačioje programoje. Į nuostolius tenka nurašyti ir tą laiką, kuris būna sunaudojamas, kiekvienam kiek nors prie minėjimo parengimo prisidėjusiam (ir ar tik šiek tiek padėjėjusiam), atskirai dėkojant. Priedo, dar paprašoma, po kiekvienos padėkos, dar ir paploti. O tų dėkojimų ir paplojimų susidaro visa eilė.

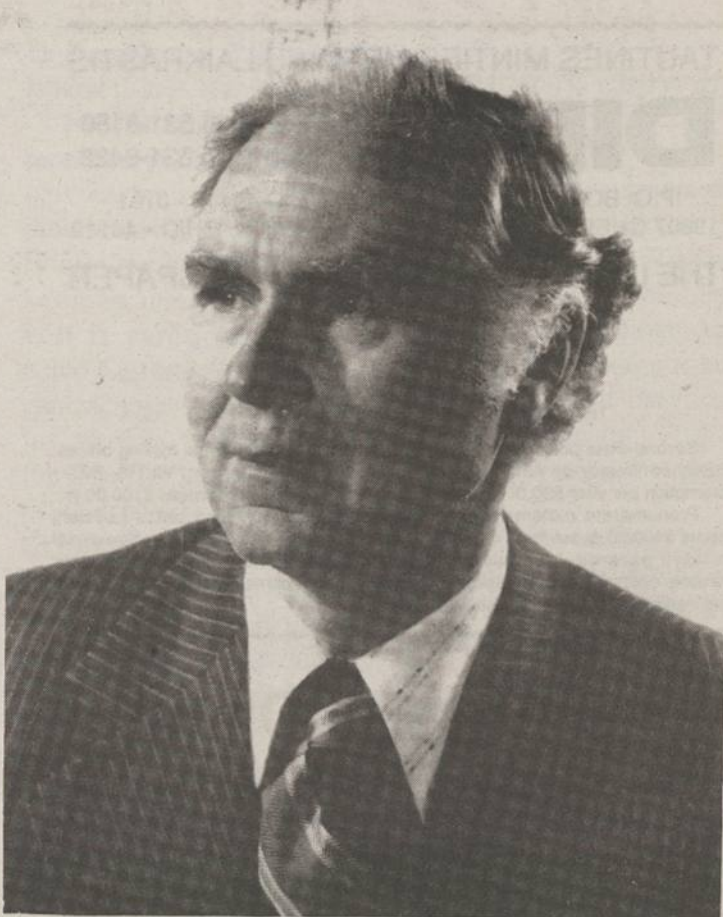
Atkreipus dėmesį į čia paminėtas "detales", minėjimų programos galėtų sutrumpėti mažiausiai apie vieną valandą.

Iškilių rengėjams būtų neprošalį priminti, kad jokioje koncertų salėje, programos metu šviesos neužgesinamos. Jos tik prigėsinamos tiek, kad vis dėlto galėtum programą skaityti. Mūsų salėse priešingai – šviesos užgesta! Oi, kaip nuliūsti tenka laikraštiniui, jam tapus "aklam" ir nebegalint nieko pasižymėti.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Dovydaitis R., Dalton	50.00
Dautartas Z., Chesterland ..	10.00
Kregždė J., Cincinnati	5.00
Asminas J., Livonia	20.00
Grushnys A., Wichita	20.00
Barauskas V., Glendale	5.00
Janukėnas T., Dorchester	10.00
Augonis S., So. Boston	10.00
Bakšys J., So Boston	10.00
Markus R., Woodhaven	10.00
Sperauskas T., Glen Cove ..	10.00
Petrakis M., Inverness	10.00
Mockus A., Miami	5.00
Vinclovas I., Mayfield V.	20.00
Petronis E., Dearborn Hts.	20.00
Janukaitis V., Detroit,	10.00

A.a. Simas Kašelionis savo testamente yra palikęs gražią pinigų sumą – įsteigęs kasmetinę Dirvos novelės premiją, kurią tvarko Korp Neo Lithuania.

Kaip matot, novelės konkurso skelbime nuo dabar premijai skirta suma vėl 100 dol. padidinama, bet ji perskiriama į dvi dalis: pirmoji 500 dol., o antroji – 300 dol. Į konkursą įsijungti dabar kviečiami bet kur pasaulyje gyvenantieji lietuviai rašytojai.

TRISDEŠIMT PIRMAS

Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korp! Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir bobūdį patiems pasirinkti.

Ilgis: Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data 1993 metų rugsėjo 10 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiams siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai, gyveną Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtina! privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridėdama uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai gražinami tikslai autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma.

KONSTANCIJAI STRAZDŪNIENEI

Lietuvoje mirus, jos broliui, mūsų mielam bendradarbiui KAZIMIERUI KARALIUI, jo žmonai JONEI ir visiems giminaičiams bei artimiesiems reiškiamo širdingiausią užuojautą ir dalinamės gilia širdgėla.

Juozė ir Jonas Daugėlai
Ona ir Petras Laniai

Florida

Raugalis J., Waterbury	10.00
Stuopis J., Sharon	20.00
Ščiuka A., Dorchester	20.00
Staniulis A., Bloomfield H.	8.00
Račila J., Mentor	10.00
Giedraitis V., Willowick	20.00
Pesys A., Dearborn Hts	5.00
Bulotienė E., Detroit	15.00
Cicėnas K., Woodridge	5.00
Baras S., Oak Brook	20.00
Sakalaitė A., Omaha	20.00
Petrauskas J., Santa Cruz	5.00
Bežys J., Canada	5.00
Vengris J., Österville	10.00
Raulinaitis A., Twinsburg	5.00

Pakalka J., Beverly Shore ..	10.00
Tautvydas K., Lake Elmo ..	50.00
Pranckevičius B., Evergreen	
Park	15.00
Kirkus L., Palos Hills	20.00
Varekojis M., Chicago	10.00
Monkus M., Chicago,	3.00
Raulinaitis V., Chastsworth .	20.00
Jonynas A., Meriden	10.00
Žukas J., Baltimore	20.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Velionė mano motina išmokė

GARBINTI DIEVĄ IR MYLĖTI SAVO TAUTĄ...

Prisimenant A.a. Stasio Santvaro dviejų metų mirties sukaktį, balandžio 18 d. per "Laisvės Varpo" radiją pasakyta AL Tautinės Sąjungos pirmininko Leono Kriaučeliūno kalba.

1991 m. balandžio 12-tos dienos nuotaiką sudrumstė skaudi ir liūdna žinia, kad po ilgos, sunkios ir nepagydomos ligos, išsiskyrė iš mūsų tarpo poetas, rašytojas, dramaturgas, operos solistas, operų libretų ir vertimų rašytojas, Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos garbės narys, taurus lietuvis, gilus patriotas a.a. Stasys Santvaras.

Savo išėjimu negrįžtamai paliko didelę spragą mūsų išeivijos visuomeniniam ir kultūriniam gyvenime. Jis dar buvo taip reikalingas prisikėlusiai Lietuvai ir mums išeivijos lietuviams. Norisi pakartoti Bronio Railos, rašant apie Stasį Santvarą jau po jo mirties, pristatant "Saulėleidžio Sonatų" rinkinį, žodžius: "Tu mus šiandien palikai, bet Tavo prisiminimas ir paliktas kūrybos turtas negreit, gal niekad neužges".

Riboto laiko rėmuose, sunku išsakyti visus a.a. Stasio Santvaro atliktus darbus, jo neįkainojamos vertės įnašą į mūsų kultūrinį aruodą. Ten pat Bronys Raila rašo: "Jeigu visu pločiu pažvelgtume į jo kūrybos ir dvasinės asmenybės įnašus, jo atliktų darbų ir pėdsakų įvairovę, mūsų kultūros brandinimo raidoje, Santvaro kūrybinis ir intelektualinis krūvis buvo daug įvairesnis ir platesnis, negu "tik poezija".

A.a. Stasys Santvaras Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis. Bostono visuomeninės ir kultūrinės veiklos narys. Ypatingai pasižymėjo organizuojamais ir rengiamais "Kultūriniais subatvakariais". Daugelio išeivijos laikraščių bendradarbis. Aktyvus Nepriklausomybės kovų dalyvis-savanoris. Dalyvavęs ir Klaipėdos krašto sukilime. Ilgametis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys. 1990 m. gegužės 12 d. Bostone vykusiam Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos 21-jame seime vienbalsiai pakeltas Tautinės sąjungos garbės nariu. Negalėdamas seime dalyvauti, atsiuntė laišką, kurį jaučiu malonią privilegiją šia pro-

ga perskaityti:

"Gerbiami ir brangūs bendraminčiai. Svajojau tėvų žemėje pasodinti ir užauginti ažuolų sodą, bet tepasodinau tik lieknų pušaičių alėją. Atsitrenkę draugai rusai tas pušaites nukapojo šautuvų durtuvais. Svajojau perlėkti marias ir atrasti nors vieną dar nežinomą salą, bet tik traškančiu Amerikos karo laivyno transportu laivu atkilau į šį Naujojo pasaulio krantą iš nieko ir iš naujo gyvenimą kurti. Norėjau pakilti į kalnų viršūnes pagarbinti buvimo Gėrį ir Grožį, bet teperkopiau tik vieną kitą kalvelę. Iš štai Jūs, mano brangūs bendraminčiai, ryžotės mane apdovanoti Garbe, tokiu nuostabiu ir tokiu trapiu dalyku.

Labai gailiuosi, kad šios dienos sveikata neleisdžia man pabūvoti su Jumis ir pabendrauti. Tačiau žinokite, kad buvau ir tebesu ištikimas ALT s-gos idealams.

Teauga, tepasipildo jaunom jėgom, teklesti ir bujoja Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga! Tenu gali visus okupanto imperialisto kėslus ir te ilgus amžius gyvuoją Vasario 16-tosios ir Kovo 11-tosios laisva ir nepriklausoma Lietuva."

Tai gilūs ir prasmingi testamentiniai žodžiai Amerikos Lietuvių Tautinei sąjungai ir visiems lietuviams.

Per vingiuotą, skausmais ir džiaugsmiais perpintą gyvenimo kelią, a.a. Stasys Santvaras pasistatė paminklą kietesnę už varį, kurio, kaip Romėnų poetas Horacijus sako: "jokios rudys nesugadins, nei laiko dulkės neužneš".

Meilė Lietuvai, darbštumas, pareigingumas, draugiškumas ir kuklumas tai savybės, kurios lydėjo a.a. Stasį per visą gyvenimą. Būdamas kuklus, velionis pageidavo, kad jo laidotuvis būtų kuklios, paprastos be ypatingų ceremonijų.

Kaip matome a.a. Stasio Santvaro giliai įminti pėdsakai Nepriklausomos Lietuvos ir išeivijos gyvenime.

Šiandien, minėdami dviejų metų mirties sukaktį, geriausiai įprasminsime Jo prisiminimą, sekdami Jo pė-

Daug metų Stasys Santvaras, keliaudamas per lietuvių kolonijas, skaitė literatūrinėms ir visuomeninėms temoms įsimintinus pranešimus.

domis, Jo darbais, Jo gyvenimo pavyzdžiu. A.a. Stasio Santvarko palaikai ilsisi svetimose, bet draugiškoje žemėje. Bet velionio aukščiausias tikslas, kuriam paaukojo brandžiausius savo gyvenimo metus išsipildė – Lietuva laisva ir nepriklausoma. Tai yra didžiausias atpildas už Jo darbus ir pastangas. O Tu, taurus lietuvi, ilsėkis ramybėje, Aukščiausio globoje.

P.S. Prie minėjimo kalbos norėčiau prijungti ir E. Santvarienės žodžius, gau-

tame padėkos laiškelyje: "Noriu čia prisiminti savo vyro žodžius, rašytus poetui Jonui Aisčiui 1948 m. gruodžio 11 d.: "Tautininkas aš buvau visada. Esu ir katalikas, nors tos garbės man daug kas nepripažįsta. Bet, tautininkas aš ir mirsiu, nes velionė mano motina mane išmokė dviejų didžiųjų dalykų – garbinti Dievą ir mylėti savo tautą".

Toks jis iškeliavo į Anapus. Tikiuosi, kad Tamstos pasakyti žodžiai pasieks jį amžinybėje".

TARPTAUTINIS TEATRO FESTIVALIS VILNIUJE

Jau beveik du metus buvo plačiai reklamuojamas pirmasis Lietuvos tarptautinis teatro festivalis (sutrumpintai – LIFE), kurio atidarymas įvyks gegužės 10 d. ir jis tęsis iki gegužės 25 dienos. Apie šį festivalį daug rašė ir Amerikos lietuvių spauda, čia net lankėsi jo rengimo komiteto pirmininkė, buvo rengiami susitikimai festivalio reikalui, iš Amerikos lietuvių buvo renkamos aukos ir pan.

Kaip skelbiama, šis festivalis bus vienas iš didžiausių

kultūrinių įvykių šiais metais Lietuvoje. Jis pareikalavo nepaprastai daug pinigų ir šią kliūtį buvo galima įveikti surinkus visą eilę stambių rėmėjų (daugumoje biznio įstaigas) pačioje Lietuvoje.

Beje, į šį festivalį yra organizuojamos ekskursijos ir iš Amerikos ir tikimasi, kad apie šimtą tautiečių iš čia nuvažiuos. Kadangi spektaklių bilietų kainos (nuo 3 iki 9 dolerių) pagal Lietuvos standartą yra didelės, tai didesnė žiūrovų dalį Europos kraštų,

ypatingai iš tų, kurių teatrai festivalyje dalyvauja.

Reikia pažymėti, kad šiame festivalyje pasirodys visa eilė plačiai žinomų pasaulio teatrų grupių. Viena iš svarbiųjų tokių grupių bus Karališkasis dramos teatras iš Švedijos. Jis atveža I. Bergmano režisuotą spektaklį "Markize de Sad". Teatras iš Japonijos čia parodys vieną iš įdomesnių spektaklių, pavadintą "Žmogus vardu Makbetas".

Anglai čia parodys spektaklį – "Krokodilų gatvę". Iš JAV atvykstanti juodaodžių teatrų grupė atsiveža spektaklį "Harlemo šešėliai". Taip pat atvyksta teatralai iš Suomijos, Šveicarijos, Vengrijos ir kitur.. Žinoma pasirodys ir lietuviai.

Pats festivalis bus pradėtas nemokamu spektakliu lauke (planuojama Rotušės aikštėje). Jį parodys Ispanijos XARXA teatro grupė ir jis vadinsis "Magiškoji naktis". "Neišsitedkamas įprastinėse scenose, jis išsiveržia į atviras erdves, kur miestiečių džiaugsmui trupė gali kurti rafinuotus ir išpūdingus pirotechnikos efektus, išvaduoti aktorių iš visų varžtų ir įkvėpti gyvybę gatvei.. Teatro įkvėpimo šaltinis – liaudies tradicijos. Publika ir aktoriai dalyvauja džiaugsmingoje fiestoje tarsi žaidime" – taip apie šį spektaklį rašoma.

Sąryšyje su šiuo festivaliu bus ir daugiau su teatro gyvenimu susijusių renginių. Bus vertinga šviečiamojo pobūdžio programa. Kūrybinėse laboratorijose savo žiniomis pasidalins žinomi užsienio aktoriai bei režisieriai. Menininkų rūmų kino salėje bus I. Bergmano ir K. Zanussio filmų peržiūros. Menininkų rūmų kieme veiks festivalio "Vidudienio" klubas, kuris bus atviras visiems, o "Lietuvos" viešbutyje bus "Vidudienio" klubas festivalio dalyviams ir svečiams.

Tokio pobūdžio festivalis yra pirmasis ne tik Lietuvoje, bet ir visame Pabaltijyje. Kai kurie teigia, kad jis gali būti ne tik pirmas, bet ir paskutinis, ypač, jeigu nesusirinktų pakankamai žiūrovų ir nebūtų surinkta pakankamai pinigų už bilietus.

Čia norisi pažymėti, kad prie šio festivalio surengimo nemaža prisidėjo vienas iš Chicago tarptautinių festivalių rengėjų – Bernie Sahalins, kurio dėka į festivalius Chicagoje du kartus buvo pakviestas ir Vilniaus Jaunimo teatras. O šio festivalio raštinėje Vilniuje dirba chicagietė aktorė Audrė Budrytė.

Ed. Šulaitis.

■ laiškai Dirvai

DĖKOJAME VISIEMS

Laišką rašo farmacininkė Regina Daniūnienė, Lietuvos politinių kalinių – tremtinių sąjungos Panevėžio skyriaus – atstovė.

Maloniau duoti ar prašyti? Šis amžinai sprendžiamas filosofinis klausimas Lietuvoje kol kas neiškyla. Lietuva dabar, deja, gali tik gauti. Ir nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie, kiek galėdami, mus, ligonius, šelpia vaistais.

Nesant palankios aprūpinimo vaistais sistemos, daugelio medikamentų trūksta, o sergančių – nemažai. Išskankinti politiniai kaliniai, tremtiniai norom nenorom grįžo su dideliu įvairių ligų bagažu. Lietuva gauna vaistų labdaros siuntas, kurios kaupiamos Vilniaus labdaros vaistinėje Nr. 17 (Antakalnio 36) ir Kauno tremtinių – politinių kalinių centro uždaroj vaistinėj. Vaistai išduodami pagal gydytojų receptus. Labai nepatogu žmonėms su išrašytu receptu važinėti į Kauną ar Vilnių, tuo labiau dabar, kai kelionės išlaidos labai išaugo.

Tremtinio gyd. M. Butkaus iniciatyva Panevėžio tremtinių-politinių kalinių skyrius gauna vaistus pagal paraiškas, turi savo vaistų išdavimo punktą, kuriame dirba farmacininkė. Malonu bendrauti su Vilniaus labdaros vaistinės Nr. 17 vedėja Marija Poznauskiene. Iš anksto telefonu susitariame kada galėtumėm būti aptarnauti. Užsakymo paruošimas atima daug laiko, nes beveik visi gaunamų vaistų pavadinimai skiriasi nuo mūsų: reikia išversti įvairiom kalbom teikiamą informaciją. Nei kompiuterių, nei kartotekų sistemos vaistinė neturi, o dirba tik penki farmacininkai, kurie dar be to aptarnauja ir Vilniaus miesto žmones. Šioje vaistinėje dirbama labai nuoširdžiai, stengiamasi visiems sąžiningai padėti.

Tremtinys gyd. M. Butkus ir tremtinė gyd. M. Totorienė, dirbanti miesto poliklinikoje, yra smulkiai susipažinę su esamų vaistų asortimentu, išrašo receptus, kurie renkami ir saugomi. Recepte atžymima ligonio pavardė, vardas, adresas, ligonis pasirašo. Žinoma, mes negalime visų patenkinti, nes išduodame vaistų tiek, kiek gauname. Labai reikia aspirino, nuskausminančiųjų, raminančiųjų, antisklerotinių, plečiančių, nuo reumato, artrito. Vaistus, kurių naudojimo laikas

besibaigia, apkeičiame miesto vaistinėse į mums reikalingus.

Jau pats faktas, kad tremtiniais rūpinamasi, kad jie turi savo gydytojus (neatsimant teisės kreiptis į visus gydytojus), savo kuklų vaistų išdavimo punktą, juos ramina. Jie ne tik pasiima vaistus, bet papasakoja savo bėdas, dalinasi prisiminimais, kiti ir nepasitenkinima išlieja, barasi. Bet aš manau, kad buvusių kankinių ir barnis šventas. Iš klausai, prisiimi ir nesamą kalbę, stengiesi nuraminti. Kaip pasakoja gyd. M. Totorienė, jos mama S. Miniotienė ir dabar negali klausyti traukinių gausmo, vagonų dundesio – gauna nervinį šoką. Gyd. M. Totorienė 1941 m. turėjo vos vienus metelius, kai su tėvais ir septynmete sesute buvo išvežta į Sibirą. Prisimenu tremtinės M. Tomkūnienės sudėtus posmus:

Sakyk, kūdikėli, kodėl tave trėmė?

Ar už tai, kad vaikščiot tuomet nemokėjai?

Sakyk, tėvužėli, už ką tave trėmė?

Ar už tai, kad basas paskui arklę ėjai?

Sakyk, motušėle, už ką tave trėmė?

Ar už tai, kad stropiai linelius ravėjai?

Tokios pačios kaltės visų ešalonų sesių, ešalonų brolių. Kiekvienam ir kalėjimas ir tremtis – didžiausia gyvenimo nelaimė, atėmusi vaikystę, jaunystę, sveikatą. Gyd. M. Totorienė pasakoja, kad visi "darbingi" kirtu mišką, neturėjo kuo šilčiau apsirengti, apsiauti. Skudurais apmūturiuotas kojas kišdavo į vandenį, kad stori apšalę, ledu pavirtę, saugotų tą kibirkštėlę šilumos. Griūdamas medis jos mami perskėlė kiaušą. Kol prarado sąmonę vis kalbėjo, kad norinti gyventi dėl savo mažamečių dukrelių, kas jas prižiūrės? Pačiai gydytojai ašartos byra per skruostus: tai aš kalta, kad mano sesutė Janina paliko mažo ūgio. Ji didelę dalį savo duonos davinio man atiduodavo, nes buvau labai silpnutė. Kiekvieno tremtinio, kalinio bausis kančių kelias, ir apie jį papasakojus kitam, atrodo, palengvėja.

Svajoju, jei turėtumėm didesnes patalpas, pastatytumėm patogius krėslus atsisėsti, pasiūlytumėm puo-

Solistė Nijolė Ambrazaitytė Clevelande, Dievo Motinos parapijos auditorijoje, koncertavo neįprastu laiku, antradienio vakare – balandžio 27 d. Paklausti jos dainų ir po koncerto pranešimo ką ji veikia kaip seimo atstovė, buvo susirinkę per 150 dalyvių.

Nuotrauka daryta po koncerto ir pranešimo.

Iš kairės: V. Apanius, J. Budrienė, N. Ambrazaitytė, kun. G. Kijauskas, pianistas J. Sobieski.

V. Bacevičiaus nuotr.

MŪSŲ VAIKAI

Silva Joratė Savickaitė,

Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministerijos Socialinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė

Vaiko teisių deklaracijoje, paskelbtoje Jungtinių Tautų organizacijos Generalinėje asamblėjoje 1959 m. lapkričio 20 d., sakoma, kad "Istatymų ir kitomis priemonėmis vaikui turi būti garantuota ypatinga apsauga ir suteikiamos galimybės bei sąlygos sveikatai ir normaliai vystytis fiziškai, protškai, doroviškai, dvasiškai ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Kad vaikas galėtų visapusiškai ir harmoniškai vystytis, jam reikia meilės ir supratimo. Jis turi, jei tai įmanoma, augti jausdamas tėvų globą ir atsakomybę ir niekuomet nestokodamas meilės ir materialinės paramos".

Kiekviena valstybė, pripažįstanti šią deklaraciją, turi užtikrinti vaiko teisių apsaugą ir jos tai daro leisdamas savo įstatymus bei poįstatynius aktus.

1992 m. gegužės 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė priėmė nutarimą apie tai, kad kiekviename Lietuvos mieste bei rajone turėtų būti steigiamos Nepilnamečių teisių apsaugos ir globos tarnybos. Šiuo metu visuose didžiuosiuose miestuose ir daugelyje rajonų šios

tarnybos jau įkurtos. Pagrindiniai šių tarnybų uždaviniai ir funkcijos yra: 1 – rengti priemones nepilnamečių teisių socialinei apsaugai; 2 – vykdyti nepilnamečių teisių apsaugą šeimose; 3 – įkurdinti, likusius be reikiamos globos šeimoje nepilnamečius, ugdymo institucijose; 4 – vykdyti auklėjamąjį darbą su problemiško elgesio nepilnamečiais, šalinti priežastis ir sąlygas, dėl kurių šie nepilnamečiai gali nusikalsti; 5 – padėti nepilnamečiams, padariusiems nusikaltimus, kitus teisės pažeidimus, adaptuoti šeimoje ir visuomenėje.

Šių tarnybų darbuotojai kartu su švietimo, kultūros, socialinės ir sveikatos apsaugos skyriais, teisėsaugos institucijomis rengia tikslines programas bei priemones, susijusias su nepilnamečių teisių apsauga. Darbuotojų tikslas – padėti vaikams, jų tėvams ar globėjams, mokytojams.

Esame šio labai reikalingo ir sunkaus darbo pradžioje. Mums būtina specialistų parama šioje srityje: svarbu susipažinti su kitų valstybių vaiko teisių apsaugos įstatymais, valstybinėmis bei regioninėmis jų įgyvendinimo priemonėmis ir programomis, su specialistų – socialinių darbuotojų – rengimo ir darbo sistema.

Kvalifikuotų socialinių darbuotojų rengimas – tai nauja sritis ir jaučiame žinių bei praktinių įgūdžių stygį. Specialistų rengimas pradėtas Vilniaus ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetuose, Utenos aukštesniojoje medicinos mokykloje. Universitetų, aukštesniosios mokyklos dėstytojams bei dirbantiems vaikų teisių apsaugos srityje specialistams būtina profesinė parama. Viena iš galimybių – tarptautinis specialistų

pasikeitimas, kurį būtų galima įgyvendinti kartu su tiek, Lietuvoje, tiek JAV pripažinta organizacija A.P.P.L.E. bei CASE WESTERN RESERVE universiteto MANDEL mokykla.

Balandžio 17-18 dienomis Clevelande vyko A.P.P.L.E. – 93 vasaros kursų dėstytojų seminaras, kurio metu greta būtinų ir neatidėliotų pasiruošimo šios vasaros kursams, buvo aptartos ir naujos A.P.P.L.E. – 94 kryptys. Žengtas pirmasis žingsnis į socialinių darbuotojų mokymo sritį. Drauge su CWRU MANDEL mokyklos profesoriumi VIKTOR GROZE supažindiname A.P.P.L.E. organizacijos direktorę, VAIVĄ VĖBRĄ, su universiteto profesorių paruoštais ir sėkmingai įgyvendinamais socialinių darbuotojų mokymo projektais keletoje Rytų Europos kraštų (Vengrijoje, Rumunijoje).

Socialinių darbuotojų mokymo programos ir seminarai galėtų būti sudedamoji A.P.P.L.E. 94 dalis, kuri igalintų sėkmingai tęsti naujas Vaikų teisių apsaugos, Vaikų psichinės sveikatos, Tėvų bendradarbiavimo su mokykla programas.

Redakcijos pastaba: Silva J. Savickaitė atvyko į Jungtines Amerikos Valstijas vieneriems metams APPLE – 92 vasaros kursų dėstytojos Loretos PETERSON, CASE WESTERN RESERVE universiteto MANDEL mokyklos profesorės ALICE K. JOHNSON ir Clevelando Tarptautinės Programos direktorės DOROTHY A. FALLER iniciatyva.

Šiuo metu ji lanko paskaitas CWRU MANDEL mokykloje, jai sudarytos galimybės susipažinti su socialinių darbuotojų rengimo programomis, susitikti ir kartu dirbti su valstybinių bei privačių Vaikų teisių apsaugos tarnybų socialiniais darbuotojais.

SUNKŪS KARO MIETAI

Bronius Aušrotas

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

ANTROJI KARO DIENA

Atsibudau, kaip man buvo įprasta, prieš 5-tą rytą. Dar kiek patinginiavęs, nuėjau į virtuvę ir atnešiau visiems trims po kavos (Ersatzkaffee) puodelį ir po "zemelį". Po šių kuklių pusryčių išvykome nurodytu keliu į Suvalkų trikampį, kurį vokiečiai jau buvo užėmę po vakarykščios dienos kautynių.

Važiavome neskubėdami per gražiai, tvarkingai prižiūrimus Rytprūsių laukus – abipus kelio liūliavo žiemkenčių ir vasarojaus pasėliai. Diena buvo puiki ir "saulutė žeme ritinėjosi", kaip sakydavo mūsų apylinkės žmonės, įvertindami gražią dieną. Apie vidurdienį sustojome viename restorane, suvalgėme priešpiečius ir keliavome toliau. Po visos dienos važiavimo ne per geriausiais Lenkijos teritorijos keliais, vakarop pasiekėme miško pakraštį, kur mums buvo numatyta praleisti naktį prasidėjusio karo sąlygose.

Prieš pasiekiant šį ramų kampą, pro automobilio langą netoli miško pastebėjau kariškos greitosios pagalbos automašino telkinį. Man atrodė, kad tai galėjo būti pirmosios pagalbos sužeistiems kariams suteikimo punktas užfrontėje. Mūsų automobilis čia nesustojo, tik mes, pravažiuojantieji, turėjome daug kartų stoviniuoti ir praleisti greitosios pagalbos automobilius, skubančius į Vokietiją. Ir taip iš lėto judėjome į numatytą tikslą. Prietemoje suradome prie I-sios Smogiamosios armijos žvalgybos štabo mums skirtą nakvynės vietą. Sustojus nakvynei, mūsų šoferis surado lauko virtuvę ir atnešė mums priklausomą maistą. Po vakarienės kapitonas man pranešė, jog žvalgybos būstinėje yra du lietuviai karininkai, tarnavę rusų armijoje ir dėvintys rusiškas uniformas. Jie yra priskirti sovietų karo belaisvių kategorijai.

Man leido tik po keliolika minučių su jais pasikalbėti. Tai buvo kartu su manimi XII-ją Karo mokyklos laidą (1930 m. Lapkričio mėnesį) baigę karininkai: kpt. Kuzmickas ir Ernestas Bliudnikas, dabar Raudonosios armijos majoras. Bliudnikas mėgino man įrodyti, jog jis ne rusas, bet tik per

prievartą tarnavęs sovietams.

Šį jo aiškinimą perdaviau taip vadinamam IC štabo žvalgybos pareigūnui, kuris man pasakė, kad visi reikalai bus išaiškinti užfrontėje. Nerusai karo belaisviai būsią grąžinti į jų buvusias gyvenvietes.

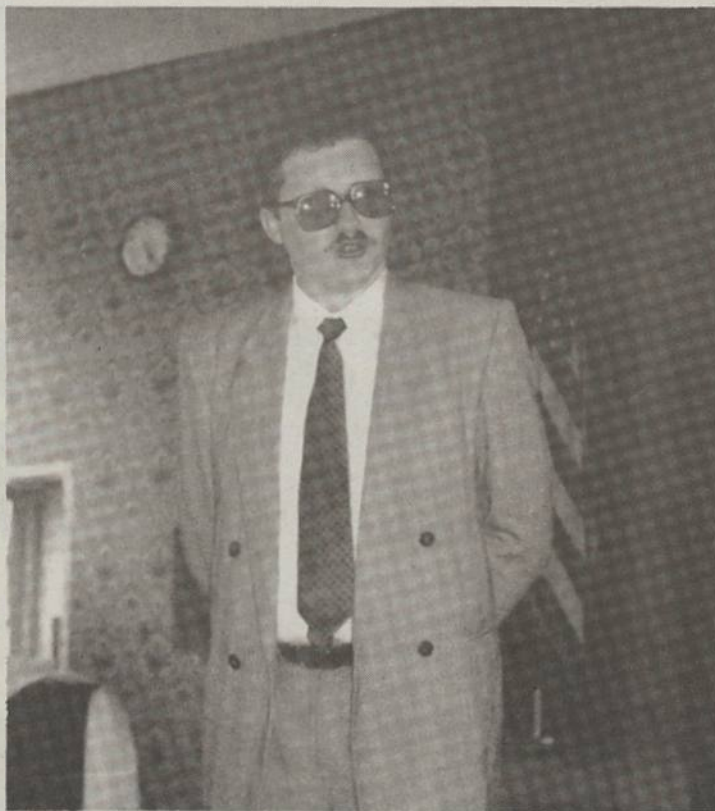
Abiejų karininkų, Kuzmicko ir Bliudniko, patekimo į vokiečių nelaisvę istorija buvo panaši. Šio vokiečių štabo vadovybė, po jų apklausinėjimo (man to neteko atlikti) nutarė juos siųsti į rusų belaisvių stovyklą. Mano mėginimas vokiečius įtikinti, jog šie du karininkai yra tikri lietuviai, tik priversti tarnavę integruotos sovietų armijos 29-me korpuse, ir kad jiems turėtų būti leista grįžti į savo namus, nedavė pageidaujimų rezultatų. Vokiečių karinė vadovybė jau buvo nutarusi šiuos du lietuvius nusiųsti į rusų karininkų belaisvių surinkimo punktą. Taip mano pastangos antrąją karo dieną padėti tautiečiams buvo nesėkmingos.

Grįžau į savo nakvynės vietą – automobilį. Negalėjau užmigti. Kažkur, netoli šios vietos, sovietų lėktuvai numetė keletą bombų. Jų sprogdymas pažadino ne vieną I-sios Stossarmee (Smogiamosios armijos) štabo karininką. Iš savo viršininko nesužinojau, ar praėjusios nakties bombardavimas padarė kokių nors rimtesnių nuostolių šiame miške pasislėpusiam I-sios armijos štabui.

TREČIOJI KARO DIENA

Paukščių čiulbėjimas mane pažadino apie 4 valandą. Mano bendrakeiviai dar saldžiai miegojo. Kiek vėliau pabudęs šoferis, pasiėmęs mūsų "baklaškes" (metalinę plokščią gertuvę) dingo miško tyloje. Matydamas vaikščiojant miške kitus štabo karininkus, kurie nakvojo savo automobiliuose netoliese nuo mūsų, ir aš išėjau šiek tiek pasportuoti. Praeidamas pro vieną stambesnę palapinę, girdėjau tarškančią rašomąją mašinėlę – kažkas rašė raportą!

Čia noriu atkreipti skaitytojų dėmesį, kad aš, nors dirbau ir buvau štabo sąrašuose, nedėvėjau vokiečių kario uniformos. Mane išskirti ženklas buvo ant kairės švarko rankovės pritvirtinta juostelė su įrašu DOL-

Audrius Butkevičius – Krašto apsaugos ministeris, kaip J. Biržiškis ir A. Sinevičius, į dabartinę vyriausybę yra pervesti iš senosios.

Kol kas krašto apsaugos reikalai mažiausiai kritikuojami – apie 6000 kareivių dirba tiesioginiam krašto apsaugos darbe, o kita tiek – kur jie labiausiai reikalingi. Šiuo metu vėl vyksta naujokų šaukimai, kad kariuomenė būtų papildyta 2000-3000 naujais kariais.

METSCHER (vertėjas). Ar ir daugiau buvo tokiu civiliniais drabužiais dėvintų asmenų šio štabo sudėtyje, aš nepastebėjau. Pirmomis karo dienomis kol kas niekas nekėlė klausimo, kodėl kažkoks pilietis sukinėjasi uniformuotų karių tarpe? Tiesa, savo pareigoms šiame dalinyje pateisinti, kišenėje turėjau Karaliaučiaus žvalgybos štabo išduotą asmens tapatybės dokumentą, kuris, reikalui esant, būtų pateisinęs mano buvimą toje ar kitoje vietoje.

Kai grįžau prie savo "nakvynės vietos", šoferis Hansas jau buvo atnešęs kavą ir sumuštinį, kas sudarė mūsų pusryčius. Šiek tiek pasistiprinę, pajudėjome neblogu keliu į rytus ir prieš pietus pasiekėme Alytų. Apsistojome buvusiam ulonų kavalerijos pulko rajone, netoli nuo Lietuvos geležinkelio tautojų valdiškų pastatų.

Viename iš tų namų gyveno mano žmonos sesuo Marija, išteklėjusi už geležinkeliečio Vlodo Polonsko. Juos buvome aplankę 1939 m. vasarą. Praleidome pas juos kelias dienas, nes netoliese tekantis Nemunas lyg ir kviesdavo ibristi į jo kristalines bangas.

Galima suprasti ir pateisinti, kad, tokiai progai pasitaikius, norėjau tą šeimą aplankyti ir sužinoti, kaip jie ir kitos mano žmonos sėšeris pergyveno pirmąsias karo dienas. Kpt. Huber mano prašymą suprato ir leido 2-3 valandas pasišalinti nuo pareigų.

Beveik bėgte nuskubėjau į Polonskų gyvenamą namą. Ir koks džiaugsmas – radau visą šeimą geroje nuotaikoje, tik šiek tiek išsigandusią. Nors Marija, bėgdama į

slėptuvę, buvo užsigavusi vieną veido pusę, tačiau tas pamėlynavimas, anot Marytės, tik smulkmena. Ji buvo laiminga, kad jos vyras ir du vaikučiai buvo pilnoje tvarkoje. Nei Marytė, nei jos vyras negalėjo nieko pasakyti apie tėvus ir kitus artimuosius, nė kaip jie pergyveno karo dienas. Visi tikėjomės, jog greitas ir nesulaikomas vokiečių žygis per Lietuvos teritoriją nebus daug pakenkęs nei miestų pastatams, nei jų gyventojams. Atsisveikinome tikėdamiesi, jog po kelių savaičių Vilniuje galės šeiminkauti jo tikrasis savininkas – Lietuva!

Grįžau į savo "dalinį". Pavažinėjome po miestą, norėdami pasižiūrėti, ar daug miestui buvo padaryta nuostolių. Privažiavę Karininko Juozapavičiaus tiltą, radome jį tvarkoje. Taip pat ir antras tiltas per Nemuną rytinėje miesto dalyje liko nesunaikintas. Mūsų tolimesnis tikslas, per šį tiltą pervaziavus, buvo Daugai, Valkininkai, Šalčininkai.

Pervaziavus tiltą per Nemuną, teko kopti apie 100 metrų ar daugiau į gana statų kalnelį. Kai tik pasiekėm to kalnelio plokštumą, pamatėm tikrą tankų kapinyną. Abipus kelio, vedančio į Daugus ir Valkininkus, kitapus kelio griovio stovėjo keli iš šakų padaryti ir į žemę įsmeigti kryžiai su žuvusių karių pavardėmis ir jų turėtais laipsniais.

Mūsų automobilis sustojo. Mes išlipę skaičiavome priešo ir savų tankų nuostolius. Kiek prisimenu, man pavyko suskaičiuoti apie 30 sovietų T-34 ar panašaus tipo tankų. Vokiškų "Pantėrų", ar panašaus modelio tankų ten buvo apie 12.

Kpt. Huber komentavo: "Šiame žemės sklype įvyko pirmasis rimtas Sovietų Sąjungos ir Reicho šarvuotųjų susirėmimas – mūšis dėl I-os Smogiamosios armijos saugaus perėjimo per Nemuną".

Taktiškai vertinant, toks sovietų karo vadovybės sprendimas – pasipriešinti vokiečių šarvuotųjų veržimuisi į rytus – buvo apgalvotas ir teisingas. Gal būt ne vieną kartą prieš karą manevrų metu ši vieta buvo parinkta kaip pati tinkamiausia sulaikyti vokiečių Drang nach Osten.

Sunku suprasti, kodėl čia bolševikų šarvuotųjų jėgos pralaimėjo? Iš vietos pasirinkimo atrodė, jog vokiečiai galėjo pralaimėti, nes būtų buvę sunku per Nemuno tiltą permesti stambesni tankų junginį, kuris, mūšiui prasidėjus, smogtų sovietų jėgoms iš vakarų ar pietų. O gal divizijos centras, prieš karą stovėjęs Lietuvos kariuomenės ulonų pulko kareivinėse Alytuje, buvo "išvestas iš rikiuotės"? Ar šiame šarvuotųjų mūšyje dalyvavo vokiečių aviacija, jų garsieji "štuka" (Sturkampf – žemėn smingantieji) lėktuvai? Tokio karo aviacijos įsikišimo žymių, pagelbstint šarvuotiems, nepastebėjau.

Visokiu atveju, vokiečiai šį mūšį laimėjo. Jų jėgos, panaudojusios vadinamą Blitz (žaibo) smūgį, šiuo metu jau buvo toli rytuose, netoli Minsko! Kadangi mūsų grupei nebuvo jokių nurodymų, kur sustoti nakvynei, tai ji, pasiekusi Daugus, nutarė čia pasilikti ir praleisti trečią karo naktį.

Prie Daugų mūsų šoferis surado karo lauko virtuvę ir mums parūpino tai dienai maistą. Kai pasistiprinome, tai aš su viršininku nuėjome į kleboniją. Iš vietinio kunigo, pirmojo sutikto nuo bolševikų išlaisvintoje Lietuvoje, sužinojau gerą naujieną, kad šiandien per Kauno radiją buvo paskelbta, jog laikinoji Lietuvos sostinė yra išvalyta nuo sovietų kariuomenės likučių ir sudaryta nauja nepriklausomos Lietuvos vyriausybė su ministru pirmininku Kaziu Škirpa priekyje. Kol jis atvyks į Kauną, ministro pirmininko pareigas eisis Juozas Ambrazevičius. Man tai buvo malonu išgirsti, nes tai, ką Lietuvių Aktyvistų Frontas ruošė Berlyne prieš šio žygio į Rytus pradžią, dabar jau per radiją buvo skelbiama lietuvių žiniiai!

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Nereikia persėdimų. Kainos žemos.

PRANEŠIMAS:

RYGA!

Nuo:

\$380*

*kelionė į vieną pusę
perkant ten ir atgal

Pradedant š.m. birželio 2 d., kelionės į Rygą ir Baltijos kraštus bus patogesnės ir pigesnės. American Trans Air - vienintelė tiesioginė oro linija iš JAV-bių į Baltijos kraštus.

American Trans Air patogiausias kelias į Rygą ir Baltijos valstybes.

Jau dabar planuokite savo atostogas ir biznio keliones. Latvija --- vartai į Baltijos kraštus! Taip pat galite padaryti rezervacijas savo draugams ir giminėms, kurie nori jus aplankyti.

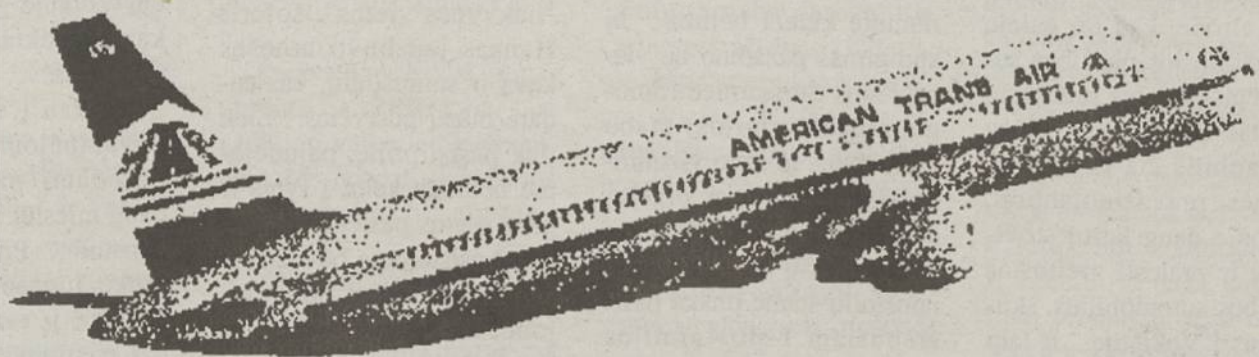
Patyrimas

American Trans Air turi didelę patirtį, nes per 20 metų aptarnavo milijonus keleivių, skrendančių į visus pasaulio kraštus. Mes puikiai suprantame, ko tikisi keleivis iš tarptautinės oro linijos.

Niekas negali duoti geresnio pasiūlymo. Žema kaina. Lengva išsiaiškinti; lengva nusipirkti

Latvijos Dainų šventė

Nepamirškite į vasaros planus įtraukti Rygos, kur įvyks Latvijos Dainų Šventė!

IŠVYKSTAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ IR ŠEŠTADIENĮ IŠ NEW YORK.

AMERICAN TRANS AIR

Bilietus būtina įsigyti iki š.m. birželio 16 d.
Skambinkite ŠIANDIEN ir užsitikrinkite kelionės datas.

1-800-382-5892

Arba kreipkitės į savo kelionių agentą.

Kelionė vieną pusę perkant ten ir atgal. Bilietai galioja nuo birželio 1 d. ir juos reikia įsigyti mažiausiai 21 dieną prieš išskrendant. Lėktuvai kursuoja tik savaitės dienomis, ne savaitgaliais. \$16 išvykimo mokestis, muito ir imigracijos mokesčiai į kainą neįskaityti. Taip pat, bilietą perkant, reikia sumokėti \$10 apsaugai, \$3 patarnavimams, \$1.45 agrikultūrai.

DIDIEJI NORAI

Vladas Vijeikis

Baisiai nusibodo tas kasdieninis gyvenimas. Kas rytą važiuok į darbą. Nekalbėk nieko prieš bosą. Mokėk sąskaitas. O tu – galybė. Elektra, gasas, vanduo, taksai, morgičiai, ir dar visai netikėtų aibės.

Tokio gyvenimo suniokotas ėmiau šauktis angelų pagalbos. Ateikit ar atskrinkit, bet gelbėkit. Jūs, kurie bažnyčiose taip gražiai pavaizduoti, gelbėkite.

Bet nieko. Jokio atsiliepimo. Visos bėdos, kaip buvę taip ir rėpiojo per nugarą. Matyt, angelai sau triūbija auksiniais trimaitais padangėse ir neturi laiko mūsų žemiškais reikalais rūpintis. Kas kita jeigu juos pakviestum kokiame koncerte sugiedoti. Gal ir pasirodytų.

Desperacijos prislėgtas griebiausi paskutinio šiaudo. Ėmiau šaukti velnius į pagalbą. Žūt ar būt, bet reikia iš tos velniavos kaip nors išsinarplioti.

Neilgai reikėjo laukti. Velniai yra nepaprastai geri peklos tarnautojai. Pareigūmus jų svarbiausia užduotis.

Šis pasirodė dar nesenas. Mano amžiaus. Gerai sušukuotas ir tvarkingai apkirpta barzdele. Ragai nušveisti. Tikras pasitikėjimo paveikslas.

– Tai ko nori?
– Norų turiu daug. Ar turėsi galybės visus išpildyti?

– Mano lozungas: kas prašo, tas gauna. Ar teko girdėti ką geresnio?

– Gerai pasakyta ir įtikinančiai.

– Tad negaišink laiko. Manęs laukiančių dar nemaža eilė. Pilk. Velnias išsiėmė gabalą anglies. Matyt iš peklos. Ėmė užrašinėti.

– Noriu turėti didelį namą su bent dvidešimt kambarių. Kieme baseiną, kuriame galėtų maudytis bent trisdešimt. Automobilį, kuris būtų pats brangiausias visoje Amerikoje. Tegul pavydi man. Duok dar laivą. Ne laivą, bet jachtą. Ir tokio didumo, kurioje galėčiau susikviesti visus savo draugus. Na, maždaug tokio didumo, kaip Kenedžio našlės vyras turėjo. Kaip jo pavardė? Užmiršau. Rodosi ant O raidės.

– Ar tai viskas? – sunekantravo velnias. – Neturiu daug laiko.

– Dar norėčiau lėktuvą. Kad galėčiau skraidyti, kur tik noriu. O jeigu jau esi gerore nuotaikoje, tai ar negalėtum pakeisti man žmoną. Noriu jaunesnės ir gražesnės.

– Velnias nenustebo. Mato mai kiti norėjo daugiau.

– Bus, – šūktelėjo ir nubėgo toliau dūšių gaudyti.

Tik žiūriu, kur buvęs, kur nebuvęs, atsirado angelas. Pažinau. Tai mano jaunystės saugotojas. O pažinau todėl, kad vieną plunksną iš jo sparno išpešiau. Padykęs buvau vaikas. Tai tas mano angelas visai nesupykęs už mano šelmystes, sako:

– Tai ką tu sugalvojai velnius šauktis? Kiek buvai mokytytas, kiek pastangų padėta tavo auklėjimui, o tu užmiršai, kas tau buvo tiek metų sakta.

Susigėdau. Tikrai. Daug gerų dalykų buvau mokytytas ir viskas niekam.

– Dabar pasvarstykime tavo norus. Kiekvieną atskirai. Nori didelio namo. Reikės rūpintis juo. Kambarius valyti, vien baldai kiek rūpesčio. Reikės žolę pauti. Prie tokio didelio namo ir žolės plotai nemaži. Nori kieme turėti baseiną. O kas bus jeigu kas priburbuliuos tavo baseine? Neskaitant tavo sąžinės graužimo, kiek kainuos. Nori turėti patį geriausią automobilį. Ar pagalvojai kiek vien benzinas kainuos. O kur apdrauda? O jeigu ką pervaziuos. Tai ne tik automobilio neteksi, bet ir namų ir dar kalėjime sėdėsi.

Dabar dėl laivo. Pats kvailiausias pageidavimas. Ar tu moki laivą vairuoti? Tas Kenedžio našlės vyras. Kaip jo pavardė? Turėjo savo nuosavą salą. O kur tu tokį laivą dēsi? Dėl lėktuvo mane gailestis apima. Ar girdėjai kiek lėktuvų nukrinta? Užsimuša ne tokie kaip tu, bet labai žymūs žmonės. Ar nori būti jų tarpe?

Dėl pageidavimo naujos žmonos turiu šiek tiek sustoti. Daug kas nori naujos žmonos. Gavę naują, nori dar naujos ir dar naujos. Ir taip be galo. Ta tavo senoji, kuo ji bloga? Ar ji nedavė tau gražių dienų? Tik prisimink medaus mėnesį. Nori gražesnės. O ar nebuvo pati gražiausia, kai vedei? Na, grožis bent kiek sunyko. Bet ar ne tau betarnaujant?

Čia angelas beveik papyko, kas jiems labai griežtai uždrausta.

Nueinu į virtuvę, kur žmona apie puodus triūšia. Apžiūriu iš visų pusių. Na, gal ir nieko. Kai plaukus su karštu aparatu susuka tai visai neblogai dar atrodo. Gal angelas ir teisingas.

– Ko vėpsai dabar į mane? – girdžiu jos balsą.

– Vakariinės laukiu, – sumeluoju. Žmonoms reikia kartais meluoti, kad jos būtų laimingos.

Be laivo gal ir apsieisiu. Bet lėktuvo norėčiau. Niekad neturėjau. Nuskrisčiau į Lietuvą. Į savo gimtuosius Molėtus. Tik ar būtų kur nusileisti. Nusileistum į pasėlius dar gautum nuo ūkininko su lazda. Gal nereikia.

Atsisėdau į savo mėgiamą kėdę, kurią vadinu foteliu, atverčiu laikraštį.

Mano angelas prisiglau-

džia prie manęs su sparnu ir sako:

– Na, ar tai negražu. Skaityk "Dirvą". Sužinosi kas Lietuvoje ir pasaulyje naujo. Žmona verda vakariene.

– O ką verda?

– Žirnių sriubą.

– Kaip gerai. Mano mėgiama.

Po žirnių sriubos dar kartą pagalvosiu.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Chicago lietuvių prekybininkų ir profesionalų grupė, kuri vadinasi Lietuvių Prekybos Rūmai, šiemet turės savo 60 metų sukaktuvinį pokylį, kuris rengiama gegužės 16 d. Martingue salėje. Šiemet čia norima pagerbti pasižymėjusį krepšininką, Lietuvos olimpinės rinktinės narį ir Golden State Warriors profesionalų komandos žaidėją – Šarūną Marčiulionį, gyvenantį San Francisco apylinkėse. Tačiau pats Marčiulionis tuo laiku vargu ar galės jame dalyvauti, nes yra išpareigojęs važiuoti į Lietuvą, kur laukia atsakingos Lietuvos krepšinio rinktinės varžybos. Bet jis daro žygių čia atvykti.

GRANDIES METINĖ ŠVENTĖ

Chicagoje daugelį metų veikia Grandies tautinių šokių grupė, kuri yra viena iš didžiausiųjų ir stipriausiųjų pasaulio lietuvių sostinėje. Ši grupė turėjo savo metinį pokylį balandžio 24 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Šio pokylio programos metu buvo pašokta tautinių šokių ir smagiai pasilinksminata.

LANKĖSI VYSK. PAULIUS BALTAKIS

Vyskupas Paulius Baltakis buvo atvykęs į Chicago ir čia dalyvavo moterų vienuolių kazimieriečių 85 metų minėjimo iškilmėse. Jis čia kartu su kitais dviasiskiais laikė

šv. Mišias, turėjo susitikimų su lietuviais. Balandžio 19 d. jis išskrido į Australiją, kur dalyvavo prel. Petro Butkaus laidotuvėse.

RUNGTYNIAVO FUTBOLININKAI

Balandžio 25 d. "Lituanicos" futbolo komanda žaidė pirmąsias šio sezono pirmenybių rungtynes aukščiausioje divizione, kur pernai buvo laimėję 1 vietą. Kadangi šios buvo pirmosios "Lituanicos" rungtynės lauko aikštėje, šiais metais, lietuvių komanda atrodė kiek neišbalansuota ir turėjo nusileisti agresyviai žaidusiai vokiečių "Kickers" vienuolikei 2-0. Pirmasis kelinys baigėsi be įvarčių, o po pertraukos vokiečiai pelnė du laimingus įvarčius ir nusiėmė du taškus. Mūsiškiai turėjo nemažą progą, tačiau jos taip ir liko neišnaudotos. Dabar bus žaidžiama kiekvieną sekmadienį.

DAILĖS PARODA

Balandžio 30 "Čiurlionio" galerijoje Jaunimo centre buvo atidaryta keturių panevėziečių dailininkų paroda. Čia yra išstatyta: Eugenijaus Marcinkevičiaus, Ričardo Ničajaus, Romualdo Petrausko ir Osvaldo Juškos darbai, kurie maloniai nustebino į atidarymą atėjusius tautiečius.

"PILĖNŲ" OPERA SEKANČIAIS METAIS

Balandžio 18 d. Mortono

aukšt. Mokyklos salėje įvyko Lietuvių operos kolektyvo pastatytos "Normos" operos premjera, kuri pagal galimybes pavyko neblogai. Kadangi šiemet, kaip ir pernai, buvo tik vienas spektaklis, taip žiūrovų prisirinko beveik pilna didžiulė salė. Gerą išpūdį paliko šiemet vienų chicagiečių dainininkų sudarytas choras.

Malonu pastebėti, kad sekančiais metais numatyta pastatyti lietuvišką V. Klovos "Pilėnų" operą, žinoma, su svečių iš Lietuvos talka. Toks žingsnis turėtų žiūrovuose kelti didesnę susidomėjimą.

Ed. Šulaitis.

Žinios iš Detroito

KUN. KAZIMIERAS SIMAITIS PERSIKELIA LIETUVON

Detroito Šv. Antano parapijos komitetas, jo išvykimo proga, balandžio mėn. 25 dieną parapijos salėje, surengė pietus, kur buvo suėję virš 200 žmonių.

Kun. K. Simaitis, dabar 82-metis kunigas, gimė Skirsnemunės parapijoje. Baigęs kunigų seminariją buvo išventintas kunigu Lietuvoje, kur vikaravo net šešiose parapijose. Po karo buvo Vokietijoje Dievo paukštelio. Tokiu buvo ir Amerikoje iki 1963 metų, kol buvo priimtas į Šv. Antano parapiją vikaru, 1970 tapdamas jos klebonu ir išeidamas pensijon 1979 m. Vėliau tapo Windsoro lietuvų parapijos klebonu.

Jis yra surištas su Šv. Antano parapija net 42 metus. Prieš pradėdamas dirbti pilną laiką parapijoje kunigu, jis mokė vaikus tikybos šeštadieninėje mokykloje ir net vedė lietuvišką radijo programą.

Išleistuvines kalbas pasakė dabartinis klebonas Alfonsas Babonas, Stasys Garliauskas, parapijos išspausdintos istorijos autorius, parapijos tarybos vardu; Romas Dumčius kandiškos parapijos vardu; John Stanevich Lietuvos vyčių; Lilian Petravičienė Šv. Petro parapijos vardu; Mykolas Abarius Šaulių sąjungos išėivijoje pirmininkas iškeldamas jog kun. Kazimieras Simaitis yra pirmas iš Detroito padangės persikėliąs į Lietuvą; Bronius Valiukėnas Švyturio jūrų šaulių kuopos vardu; Juozas Kinčius aukų rinkėjų vardu; Jūratė Pečiurienė savo dukterų vardu išreikšdama padėką dėl lietuviško mokymo. Žodį tarė ir kun. K. Simaitis. Jis apsvaustęs padėtį, kad čia jis turi persikelti senelių prieglaudon.

(Nukelta į 10 psl.)

Konteineriai išsiunčiami kas savaitę

TRANSPAK praneša: NAUJI MAISTO SIUNTINIAI:

55 svarai įvairaus maisto \$ 98.

22 svarai įvairaus maisto \$ 65.

22 svarai mėsos gaminių \$ 95.

45 svarai įvairaus maisto be mėsos \$75.

Mažas, bet vertingas: kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – **tik \$35.**

Visi gaminiai sudaryti iš užsieniškų produktų, išskyrus rūkytas dešras ir sūrį. Pinigai pervedami doleriais.

Siųskite per seniausią persiuntimo į Lietuvą įstaigą Daugiausia siuntinių į Lietuvą siunčiama per **TRANSPAK.** Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO**

RŪTA DEGUTIENĖ

216 943-4662

28262 Chardon Rd. Willoughby Hills, OH 44092

TRANSPAK Chicago tel. 312 436-7772

SOVIETŲ SAJUNGOS SPORTO ORGANIZACINĖ KILMĖ

Br. Keturakis

Šio straipsnio pirmą dalį esame atspaudę 1993 m. sausio 14 d. numeryje. Po to redakcija gavo visa eilę daug aktualesnių rašinių ir ji, kaip labai ilgą, prirėkė atidėti.

Dabar, gavę iš autoriaus žymiai sutrumpintą tekstą, jį ir baigiame spausdinti.

Red.

1920 m. III-sis Kongresas taip formuluoja naują linkmę:

"Priaugančios kartos fizinis auklėjimas yra neatskiriama ir būtina komunistinės sistemos dalis. Parengti jaunimą pasaulinei darbo veiklai, ginkluotai specialistinei tėvynės gynybai".

Buržuazinis kapitalistų sporto sąvokos apibrėžimas buvo atmestas.

Nauji potvarkiai 1921 m. VI. 21. Maskvoje skelbia:

"Visos darbininkų, ūkininkų ir sporto organizacijos privalo susiburti į vieningas sąjungas proletariatų klasių kovai. Visi susikirtimai baigėsi Komsomolcų pergale. Nors politinė mintis buvo pagrindinė, kurioje masių auklėjimas kūno kultūroje turi pirmą, bet tarp organizacijų buvo daug neaiškumų dėl priklausomybės. Masinio pobūdžio sportinėje veikloje ypatingas dėmesys turi būti skiriamas pionieriams (moksleiviams).

Šis bendras ir raizgytas rusiškos sporto istorijos tarpsnis ligi 1925 m. galima priimti tik su išlygomis, bet ne įrodymais bendro išsivystymo Sov. S-goje. Tuo tarpu Ukrainoje ir Gudijoje sporto santvarka turėjo daug mažiau ideologinių susikirtimų.

Panaši padėtis buvo ir Transkaukazo respublikose, kurios savarankiškai tvarkėsi sporto srity. Pvz. Azerbeidžano futbolo komanda 1926 m. pirmą kartą žaidžia užsieny, visuotina armėnų spartakijada 1923 m. Tuo tarpu pačių rusų veikla buvo nulinės apimties – jokių varžybų.

15-toje partijos konferencijoje 1925 m. lapkričio mėn. buvo kreiptas dėmesys į praktinius prof. sąjungos sporto klausimus. Čia gana aštriai buvo kritikuojamos pažiūros ir nusistatymas higienistų ir kitų pedagogų, kurie neigė varžybinių pradų ir neatsižvelgė į dalyvių interesus. Kaip modelį, naujai organizacinei struktūrai, siūlė sporto klubus su reikalingomis sekcijomis.

Sporto stagnacija lyg ir pasibaigė, nes 1927 m. buvo didelė rusų sporto šventė Maskvoje – 3000 dalyvių. Paskirose respublikose vyko spartakijados – įrodymas varžybinio kilimo. Spartakijados buvo lyg ir traukiamoji jėga veikianti masę, kaip priešingas nusistatymas olimpiniam žaidimams, kas 1928 m. rugpjūčio 1 d. buvo įtikinančiai pademonstruota Maskvoje, su 52 sąjungininkais (aukšto lygio) rekordais. Sporto paradas VIII.12. Raudonoje aikštėje skaitomas didžiausiu renginiu moderniosios sporto istorijos gyvenime. Visa tai rodė, kad pasirinkta linkmė yra teisingame kelyje. Verdantis katilas užkulisuose iš Komsomolcų pusės nesumažėjo ir 1928 m. VIII-tame DRIK Kongrese smarkiai buvo puolama, siūlant, kad turi būti įkurta visų unijų savanoriška draugija kūno kultūrai remti – jos priklausomybė Centriniam komitetui.

1929 m. rugsėjo 23 d. pasibaigė ZK komunistų partijos aršūs nesutarimai, kurie ilgesnį laikotarpį vyravo tarp Prof. sąjungų, Komsomolcų, Armijos, Dynamo ir Saugumo sporto klubų, vadinami antrąja "istorine" Rezoliucija. Konstatuota, kad DRIK ligšiolinis darbas buvo nesėkmingas. Priežastys: per mažas dėmesys darbo klasei, nesutarimai valdinėse sporto institucijose, perdėtos pastangos rekordų siekime. Teisinga linkmė būtų ši: Visuotina kūno kultūros veiklos sritį sustiprinti valstybiniu vadovavimu.

1930 m. balandžio 1 d. ZEK Sov. S-gos nutarė (tada dar USSR vardu) išleisti naują įstatymą dėl įkūrimo "Vsesojuzny Sojet Fizitscheskoj Kultury" – Visa sąjungine Kūno Kultūros Taryba.

Šiuo buvo baigtas vienas sovietinis sporto istorijos perijodas. Tada dar nebuvo jokios Unijų sporto vadovybės. Ryškus pagerėjimas prasidėjo kai buvo pakeisti Kūno Kultūros sambūriai į "Kolektyvų Kūno Kultūrą", valdžios įstaigoms ir fabriku v-bei ryžtingai įsijungiant. Numatyti sekcijos veiklos principai specialiose darbo srityse. Darbo plotmės pasidalinime ir veiklos galioje buvo nemažai nesutarimų tarp senųjų ir naujai įsteigtų sporto padalinių,

kas iššaukė visuotinę kritiką pažiūrų skirtingume. Komsomolcai judria iniciatyva laimi prieš valdžios įstaigas. Tas įvyko kai plačiai išaugo GTD kompleksas "Gotow k trudu i oboronje" – pasiruošti darbui ir gynybai. Šis grynai karinis fizinio pasiruošimo egzaminas buvo kertiniu ramščiu naujos koncepsijos, turintis masinį veikimo požymį.

Sportinis sujudimas didelis – iki 1934 m. nuo 1931-jų, vienas milijonas išlaikė nustatytas normas.

Atžymėjimas "Nusipelnęs sporto meistras" kurį įvedė ZEK 1934 m. ir klasifikacija visų unijų, nustatė aštuonioms rungtims tikslų rezultatų rėmus. Spartakas ir Komsomolcai, plius Gynamo sąjunga ir vartotojų bendrovės žymėjo galutiną prasilaužimą.

Galutinas persitvarkymas įvyko 1936. VI. 21 kai įsteigta "Unijų Komitetas Kūno Kultūrai ir Sportui", kaip nauja valdžios įstaiga. Sportas tapo lygiateisiu kūno kultūros partneriu.

Ilgametis ir istorijos tarpsniuose pripildytas įvairiomis idėjomis procesas, apie priėmimą ir integravimą buržuazinės, kapitalistinės, gyvenimo formos, sportą įvėlti į proletarinį prieštaravimą, buvo baigtas.

Nepaprastai žiaurūs valymai (čystkos) 1937-1938 m., kurių aukomis buvo daugelis žymių sporto vadovų, bet AUK dėl to niekada ne-

buvo puolama. Tas nepasikeitė ir II-jo P. Karo metais.

Naujas žingsnis į tarptautinius ryšius ir Olimpiadinius žaidimus, tapo pagrindiniu uždaviniu. Žymūs politiniai persitvarkymai pokariniais metais, vertė galvoti ir vardų pakeitimus Kūno Kultūroje ir sporto organizacijoje. 1957 m. naujas vardas "Savanoriška Profsąjungų Sporto Draugija", vidaus darbams, o Spartakijados ir Olimpiniai Žaidimai, buvo svarbiausi uždaviniai, pasauliui demonstruoti Sovietų sportininkų pranašumą. Pirmoje Tautų (1956 m.) Spartakijadoje dalyvavo 24 milijonai, o baigminėse varžybose 9224 sportininkai, Lenino Centriname stadione. Viskas, remiantis istorija, gerai praėjo ir 21-je rungtyse buvo atsielta olimpinio lygio rezultatai.

Visa veikla eina pagal partijos nurodymus: kelti pirmenybių lygį siekiant naujų pasaulio rekordų, stiprinti kūno kultūrą darbe ir laisvalaikį, o visų žmonių darbas – plėsti ir stiprinti komunistinį judėjimą.

Sportas įgavo pirmavimą šalia fizikultūros. Okupavus Baltijos valstybes, sovietų sporto viršūnės "uoliai" darbavosi naikinime sukurtų sporto klubų, jų vardų ir visos krašto sporto santvarkos. Mes buvome išjungti iš tarptautinio ir olimpinio judėjimo, visur prikeriant "Tarybų Lietu-

Žinios iš Detroito

(Atkelta iš 9 psl.)

Lietuvoje yra jo sesers du sūnūs Jurbarkė. Todėl jis grįžtas Jurbarkan. Viskam reikalingas patyrimas. Pasakė juoką apie žmogų, kuris turėjo daug pinigų ir kuris juos patikėjo patyrimą turinčiam asmeniui. Pirmasis nustojo pinigų, bet įgyjo patyrimą.

Jis dėkojo visiems, kurie surengė šį atsisveikinimą ir kurie suėjo. Dėkojo visiems, su kuriais teko dirbti Šv. Antane, Šv. Petre ir Šv. Kazimiere Windsore. Kvietė jį aplankyti Jurbarkė.

Atsisveikinimą sklandžiai pravedė Algis Zapackas, kuris taip pat viską užrašė į video juostą. Stasys Slizys pravedė bendrą dainavimą.

Saulius Šimoliūnas

vą". Joks Baltijos kraštų sporto atstovas neįėjo į 1980 m. Maskvoje pravesčius XXII-sius Olimpiados žaidimus, išskyrus estą Arnold Green – viceprezidentas OCDG (žaidimų), nes Taline buvo pravesistas buiravimas.

P.S. Straipsnis yra žymiai sutrumpintas, nes to pageidavo redakcija.

Skaitykite ir platinkite
DIRVA

LIETUVA 1993

Grupinės kelionės:

Birželio 14 – 29
Birželio 15 – 30
Birželio 22 – liepos 7
Birželio 28 – liepos 13
Birželio 29 – liepos 14
Liepos 5 – 20
Liepos 6 – 21
Liepos 12 – 27
Liepos 13 – 28

Liepos 19 – rugpjūčio 3
Liepos 26 – rugpjūčio 10
Rugpjūčio 2 – 17
Rugpjūčio 3 – 18
Rugpjūčio 9 – 24
Rugpjūčio 23 – rugsėjo 7
Rugpjūčio 30 – rugsėjo 14
Rugpjūčio 31 – rugsėjo 13
Rugsėjo 20 – spalio 6

• Galima keliauti su grupe arba pavieniui. Skrendant pavieniui galima keliauti bet kuriom dienom.

• Galima imti kelionę su pilnu aptarnavimu arba tik lėktuvo bilietą. Galima imti lėktuvo bilietą ir kelionę su daliniu aptarnavimu. Pav. viešbučiai tik tam tikruose miestuose, arba kelionė be pietų ir pan.

• Viešbučiai šiuose Lietuvos miestuose: Vilnius, Kaunas, Panevėžys, Klaipėda, Palanga, Alytus, Marijampolė, Ukmergė, Anykščiai, Kėdainiai, Raseiniai, Jurbarkas, Druskininkai, Rokiškis.

• "Vyties" atstovai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje.

Dėl daugiau informacijų ir registracijos kreiptis į agentūrą

VYTIS TRAVEL

2129 Knapp St.
Brooklyn NY 11229

Tel. 718-769-3300; 1-800-952-0119
FAX 718-769-3302
Telex 216 282

CLEVELANDE ir apylinkėse

LITHUANIAN VILLAGE,
INC. IR AMERIKOS
LIETUVIŲ
PILIEČIŲ KLUBO
nauja administracija:

Raimundas Butkus – pirmininkas, Vytautas Sniečkus – vicepirmininkas operacijoms, Vytautas Jokūbaitis – vicepirmininkas, narių sekretorius, Marytė Leonavičiūtė, Stanick – sekretorė. Egidijus Marcinkevičius – teisinis patarėjas, akcijų sekretorius, Kęstutis Petraitis – parengimams ir inventoriaus kontrolei, Vytautas Apanavičius – išdėninkas, Gytis Motiejūnas – ryšininkas tarporganizaciniams reikalams.

Lithuanian Village, Inc. ir Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas kontrolės komisija:

Zenonas Dučmanas – pirmininkas, Jurgis Malskis, Vytenis Miškinis, Vytautas Ramonis – nariai.

JAU KURIS LAIKAS
CLEVELANDO IR
PRIEMIESČIŲ MOTERYS
SULAUKIA JAS
GASDINANČIŲ
PASKAMBINIMŲ
TELEFONU

Skambintojas prisistato policininku Howard vardu. Jis dažnai moterims praneša, kad jų vyrai žuvo automobilio avarijoje. Išgirdęs jų tokio siaubo sukeltus šauksmus, jis ima nešvankiai jas kalbinti arba paskelbęs "April Fools" pakabina ragelį. Nuo balandžio mėn. pradžios tasai "Howard" taip išgąsdino virš 20 moterų dešimtyje Cuyahoga apskrities miestų. Jis tą nešvankų darbą tęs tol, kol policija įstengs jį susekti. University Heights policijos seržantas James Rohal tyrinėja 7 tokių išdaigų atsitikimus. Jis susisieks su kitų miestų policijos įstaigomis atrado,

PARENGIMAI

1993 M.

• GEGUŽĖS 28-31 d. Karnivalas Lietuvių namuose.

• BIRŽELIO 27 d. 12 val. Pensininkų gegužinė Lietuvių namų viršutinėje salėje.

• LIEPOS 11 d. – sekmadienį 12:00 p.p. Žalgirio šaulių kuopa rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 18 d. Šv. Jurgio parapijos GEGUŽINĖ – Šv. Jurgio sodyboje 11:30

• LIEPOS 24 d. Kultūrinio darželio tradicinė vakaronė Gwinn Estate

• RUGPJŪČIO 1 d. sekmadienį 12:00 p.p. LKVS-gos "RAMOVĖ" rengia gegužinę prie ežero Beachland Parke – 17815

kad tokie skambinimai išgąsdino moteris – Bedford, Olmstead Falls, South Euclid, Middleburg Heights, Strongsville, Cleveland, Beachwood, Gates Mills ir Solon miestuose.

Anot policijos, skambintojas parenka aukų pavardes iš telefono knygos, kur vyro ir žmonos vardai yra atspausdinti. Skambinama vėlų rytą arba po vidurdienio, kada vyrai yra darbovietėse.

Tarp kitko, anot policijos pareigūnų, nelaimingos mirties pranešimai niekada nedaromi telefonu, bet kiekvieną atvejį siunčiamas uniformotas policininkas į šeimos namus. Turintieji bet kokių informacijų apie "Howard" išdaigas, galite skambinti University Heights policijai telefonu: 932-1800. Ger. J.

SAULĖLEIDŽIO SONETA

A.a. Stasio Santvaro poetinė poezijos knyga, išleista Vilties Draugijos, įrašta į kietus viršelius ir sukrūta Dirvos redakcijoje.

Knyga parduodama po 10.00 dol. ir gaunama šiuo adresu: DIRVA

19807 CHEROKEE AVE.
CLEVELAND, OH. 44119

Lengvosios muzikos solistės Nijolės Ščiukaitės koncerte, dalyvavo apie 250 svečių. Koncertą rengė Clevelando ateitininkai.

Nuotraukoje: D. Balčiūnas, D. Staniškienė, S. Kazlauskienė, kun. G. Kijauskas S.J., N. Ščiukaitė, S. Ilgaunis, O. Šilėnienė, J. Tiškus ir R. Šilgalienė.

Canterbury gatvėje.

• RUGSĖJO 11 d. Lietuvių Namų 20 – metų sukakties balius ir varžytinės. 7 v.v.

• RUGSĖJO 25 d. Pabaltiečių Vakaras. Ruošia lietuviai latviai ir estai.

• SPALIO 2 d. 7 v.v. Koncertas The Singing Angels Dievo Motinos auditorijoje.

• SPALIO 9-10 ir 23 dienomis JAV LB Clevelando apylinkės rengiamų LIETUVIŲ DIENŲ programa Dievo Motinos parapijos patalpose.

• LAPKRIČIO 14 d. Šv. Jurgio

parapijos rudens Festivalis 11:30 – 3:30 v.v.

• LAPKRIČIO 20 d. LKVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės Šventės minėjimą Lietuvių Namuose – Clevelande.

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios. Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

CUSTODIAN / HOUSEKEEPER

Reliable and mature couple to live in East side large home to do house cleaning, light cooking and some garden work. Beautiful private apartment plus good salary. Must speak english.

247-0153

- Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją
- Pinigu persiuntimas
- Air cargo
- Maisto siuntiniai

VISA TAI -

atlanta IE

Trumpiausias kelias gimtinei

639 East 185th Street
Euclid, OH 44119

Telefonas (216) 481-0011

Dirbame: antr. - penkt. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.,
šeštadienį nuo 9 v.r. iki 2 v. popiet

Pagrindinis atlanta IE ofisas - Chicagoje

NATIONAL TRAVEL & TOURS

Tel: (216) 932-6100 Fax: (216) 932-5236

KELIONĖMS Į LIETUVĄ IR Į
KITAS PASAULIO ŠALIS

SKAMBINKITE
RITAI STAŠKUTEI
932-6100

Išnuomojamas gražus butas,
su naujais baldais, sąžiningam
vyriui, kuris negeria, sugeba tvar-
kytis apie namą ir prižiūrėti daržą.
Skambinkit 381-0929

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street * Cleveland, OH 44119

481-6677

DARBO VALANDOS

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį * 9:00 vr – 4:00 pp *
penktadienį * 9:00 vr – 6:00 pp * šeštadienį * 9:00 vr – 12:00 pp *
sekmadienį parapijoje * 11:00 vr – 12:00 pp *

* Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000 *

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Kerith Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified
real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

VAŽIUOJANTIEJI Į LIETUVĄ TURI BŪTI ATSARGŪS

Edvardas Šulaitis

Buvo laikai, kada mūsų tautiečiai turėjo nemalonumų nuvykę aplankyti savo tėvynės. Juos ten saugumas sekiodavęs, nebuvo leidžiama važiuoti kur norima, net nevisus komunistų valdžia įsileisdavusi, o jeigu kam duodavo leidimus, tai ribotam laikui.

Dabar jau viso to nėra: galima važiuoti kada tik nori ir kur tik nori ir viešėti, kiek tik širdis geidžia. Panašiai, kaip ir kitur pasaulyje. Tas, žinoma, gerai nuteikia, ypatingai tuos, kurie savo gimtinių buvo labai pasiilgę, tad dabar ten dažnas kas metai važiuoja ir po pora mėnesių ar ilgiau ten išbūna.

Tačiau iškilo kitokių problemų į kurias reikia atkreipti dėmesį. Ypatingai pravartu apie tai pagalvoti tokiems, kurie apie gyvenimą Lietuvoje mažai žino arba tiems, kurie į tai neturėjo progos atkreipti dėmesį. Lietuvoje per paskutinius metus išaugo vagysčių bei kitokių nusikaltimų skaičius, kad jau bent šioje srityje mūsų tautiečiai tikrai greitai pasivys Ameriką (o gal net ir pralenks?). Jeigu anksčiau buvo nesaugu iš politinio taško, tai dabar tas nesaugumas yra grynai asmeninio pobūdžio ir į jį vis dėlto reikia atkreipti dėmesį, nenorint patirti didelių nesmagumų. Žinoma, nors ir labai saugojantis, niekada negali būti užtikrintas, kad kas nors nelemto neatsitiks, nes nuo to jau niekas bet kur nėra apsaugotas.

Lietuvos spauda beveik kiekvieną dieną duoda kriminalinę kroniką, kuri tikrai yra gausi ir įvairi. Ir žmogžudysčių, ir vagysčių ir išprievartavimų kiek tik nori. Žinoma, pirmoje vietoje reikia įrašyti vagystes, kurių ten jau yra perteklius ir jos turėtų stebinti net ir turistus iš Vakarų pasaulio.

Dienraštis "Klaipėda" balandžio 16 d. laidoje pamini įvykį Klaipėdoje, kuomet buvo išvogtas vieno biznieriaus iš Vokietijos automobilis. Tačiau, kadangi šis jau nepirmą kartą Lietuvoje vieši, tai per daug nenustebo ir net atsisakė pranešti policijai, sakydamas, kad tas nieko gero neduos. Apie šį įvykį toliau rašoma taip, o taip pat ir duodamos tokios korespondento išvados: "Šiandieninė mūsų policija nepajėgi išaiškinti tokių vagysčių. Mes žinom: kai kurie policininkai ir patys

nieko prieš prikišti nagus prie nešvarių dalykų, kiti paprasčiausiai nepajėgia išaiškinti nusikaltimo. Žmonės visiskai prarado pasitikėjimą policija. Taip visoje Lietuvoje. Anot svečio, tai yra normalus besivystančios šalies reiškinys. Bus dar ir blogesnių dalykų... (Kaip čia neprisiminti vidaus reikalų ministro R. Vaitiekūno pasakytos minties Seime: jeigu šiemet mes mafijos nepaklupdysim, kitais metais patys prieš ją ant kelių klūposim...)

Bet ne dėl to visa tai pasakojama. O pasakojama dėl to, kad dabar užsieniečiai į Lietuvą važiuoja su baime. Važiuoja apsiginklavę elektros prietaisais, važiuoja užsidėję prastesnį laikrodį, važiuoja pasiėmę nedaug pinigų. Lietuvoje jiems nesaugu – Estijoje ir Latvijoje saugiau. Geriau jie vyks į tas šalis biznį daryti, o ne į Lietuvą, kur jau nuo pat Lazdijų muitinės jie pajunta ypatingą bernuželių dėmesį, kurį gražiai iliustruoja išraiškingas jų posakis: "Žuvytė iplaukė..."

Daytona Beach, FLA.

ALT S-GOS SKYRIAUS VALDYBOS POSĖDIS

ALT S-gos Daytona Beach skyriaus valdybos posėdis įvyko š.m. balandžio mėn. 21 d. pirmininko Vytauto ir Stellos Abraitų namuose, Palm Coast.

Posėdyje dalyvavo visa valdyba: pirmininkas Vytautas Abraitis, vicepirmininkai Petras Lanys, Jurgis Janušaitis, sekretorius Kostas Žolynas ir išdininkas Pranas Damijonaitis.

Pirmininkas V. Abraitis supažindino valdybos narius su ALT S-gos Centro Valdybos aplinkraštyje suminėtais atliktais bei numatytais atlikti darbais. Artimiausieji CV darbai – gegužės mėn. 29 ir 30 d.d. šaukiamas ALT S-gos valdybos, Tarybos, skyrių pirmininkų, Vilties Draugijos ir Dirvos redaktoriaus plačios apimties suvažiavimas aptarti ALT S-gos ateities veiklai, o taip pat ta proga bus iškilmingai pagerbtas a.a. Antanas Olis, vienas iš ALT S-gos žymiųjų veikėjų.

ALT S-gos CV pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas į suvažiavimą pa-

A. Spirikaitis, aktyvus skautų veikėjas ir Taupos reikalų vedėjas, Šv. Jurgio dienos proga buvo pakeltas į skautininko laipsnį. Jį sveikina ps. Vilija Klimienė.

Žiūrėsime, ar išplauks".

Graudu, kad Lietuva įgautų negeros – vagių ir sukčių – šalies vardą, skaudu girdėti užsieniečius sakant, kad mūsų įstatymai tokie, kad jokio biznio švariai nepadarysi, o bankai dirba taip, kad negali suprasti, apgautas esi ar ne..."

Pabaigoje norisi priminti, kad nuvažiavus į Lietuvą, jokių būdu nereikia demonstruoti savo turto ar dolerių (kaip kad sovietiniais metais darydavo kai kurie Amerikos lietuviai nusivedę savo gimines į "dolerines" krautuves ar restoranus). Daugumoje reikia gyventi sveiku protu ir tas padės išvengti didesnių nemalonumų, kurie dabar Lietuvoje tyko ant kiekvieno kampo, panašiai kaip ir Amerikoje, o gal net ir daugiau.

Per savo veiklos laikotarpį Daytona Beach skyrius yra atlikęs gana reikšmingų darbų – vedęs Dirvai paremti vajus, ruošęs Tautos šventės minėjimus, suruošę gerą ALT S-gos XX-tąjį Seimą. Seimuose visuomet dalyvauja pirmininkas ir atstovai. Skyrius, išrinkus naują valdybą, manytina, kad ir ateityje tęs savo gražią veiklą. *Jurgis Janušaitis.*

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

REIKIA PARAMOS

Dėl finansinių sunkumų laikinai sustabdytas Lietuvos Tautininkų laikraščio "Viltis" leidimas. Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga, suprasdama "Vilties" svarbą Lietuvos tautininkų veiklai, nuoširdžiai prašo Tautinės S-gos narius ir prijaučiančius didesne ar mažesne auka paremti "Vilties" leidimą. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Aukas siųsti S-gos išdininkui Oskarui Kremeriui adresu: 1005 Sherwood Dr.

La Grange Pk. IL 60525

Gavę aukas tuoj pat persiųsime "Vilties" leidėjams, Lietuvos Tautininkų sąjungai.

A.L.T.S-ga

A.L.T. Sąjungos garbės narių, tarybos narių, skyrių pirmininkų, "Vilties" draugijos, "Dirvos" ir "Naujosios Vilties" atstovų suvažiavimo š.m. gegužės mėn. 29-30 d.d. Lietuvių Tautiniuose Namuose

DARBOTVARKĖ

Šeštadienis, gegužės mėn. 29 d.

8:30 – 9:30 Registracija

9:30 – 12:30 Suvažiavimo atidarymas

1. Eleonoros Valiukėnienės, Chicagos skyriaus pirmininkės, žodis
2. Dr. Leono Kriaučiūno, Sąjungos pirmininko, žodis
3. Darbo prezidiumo kvietimas
4. Paskaita: "Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga dabartinės Lietuvos situacijoje" – Vytautas Abraitis a.) diskusijos
5. "Vilties" draugijos pranešimas – dr. Vytautas Maurutis a.) diskusijos
6. L.T.K. Fondo pranešimas – Stasys Briedis ir Oskaras Kremeris a.) diskusijos

12:30 – 1:30 Pietų pertrauka

1:30 – 5:00

7. Paskaita: "Tautininkų vaidmuo ateities Lietuvoje" – prof. dr. Bronius Nemickas a.) diskusijos
 8. Laikraščio "Dirva" redaktoriaus pranešimas – Balys Gaidžiūnas a.) diskusijos
 9. Žurnalo "Naujoji Viltis" pranešimas – dr. Algirdas Budreckis ir Oskaras Kremeris a.) diskusijos
 10. Skyrių pirmininkų pranešimai
 11. Klausimai ir sumanymai
 12. Suvažiavimo uždarymas – Petras Buchas, Sąjungos vicepirmininkas
- 6:00 Vakarienė

Sekmadienis, gegužės mėn. 30 d., 3 val. p.p.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos steigėjo a.a. Advokato Antano Olio 35-rių metų mirties minėjimas Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Pagrindinę kalbą pasakys adv. Antanas Lapinskas. Išgirsime ir a.a. Antano Olio gyvą žodį.